Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 45 | Łódź, Niedziela, 22 lutego 1931 r. | ניינטער יאהרגאנג | לאָדז, זונטאג, ה׳ אדר תרצ״א | № 45

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאָדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224=71

בעקאנטמאכונג.

אויפ׳ן סמך פון דער פעראָרדנונג פון ה׳ מיניסטער פאר אמונות און עפנטליכער בילדונג פון 3=טען פעברואר 1931 (מאניטאר פאלסקי נומער 34, פאז. 59, 2 §) טרעט צו די יודישע קהלה אין לאָדז צו

וואהלען פון מיטגלידער פון קהלה=ראַט.

לויט דער פעראָרדנונג פון לאָדזער שטאָט-סטאראָסטע פון 12 פעברואר 1931 י. 4a/3AW, וועלען אין די וועהלער-רשימות אריינגעטראָגען ווערען די פערזאָנען, וואָס האָבען אקטיווע וואהל-רעכט און פיגורירען אין די שטאָט-רשימות פון 1930 י. פון דער היגער יודישער קהלה.

די קהלה=מיטגלידער, וואס צאהלען נישט קיין עטאט אָבער האבען אקטיווע וואהל=רעכט, וועלען אריינגעטראגען ווערען אין די וועה=לער=רשימות אויפ׳ן סמך פון בעלייגטע געהעריג=בעשטעטיגטע דעקלאראציעס.

די דעקלאראציעס דארפען ענטהאלטען דעם נאָמען, פאמיליען-נאָמען, בעשעפטיגונג און אדרעס.

די בעשטעטיגונג פון דער דעקלאראציע אין די פאליציי=קאמיסאריאטען איז פריי פון יעדען אפצאהל.

שטימען קענען בלויז פערזאָנען, וואָס זענען אריינגעטראָגען אין די וועהלער-רשימות. די דעקלאראציעס דארפען בעלייגט ווערען אין דער וואהל-קאָמיסיע (קאנצעלאריע פון דער קהלה-פערוואלטונג, פרייהייטס-פלאץ 6) טעגליך, א חוץ שבתים, צווישען 11 ביז 14 און 18 ביז 21 א זייגער.

דעם 27-טען פעברואר, דעם 2-טען און 3-טען מערץ ה. י. וועלען די דעקלאראציעס אָנגענומען ווערען אויסשליסליך פון 11 ביז 14 א זייגער.

מוסטערן פון דעקלאראציעס קען מען בעקומען אינ׳ם ביוראָ פון דער וואהל-קאָמיסיע ביי דער יודישער קהלה אין לאָדז (פרייהייטס-פלאץ 6).

דער אנהויב פון צונעהמען דעקלאראציעס איז היינט, זונטאג, דעם 22=טען פעברואר 1931. דער לעצטער טערמין פון אפגעבען דעקלאראציעס איז דעם 5=טען מערץ 1931.

לאָדז, דעם 20=טען פעברואר 1931 י.

וואהל-קאָמיסיע פון דער יודישער קהלה אין לאָדז צו וועהלען א קהלה=ראַט.

צום אָבפאָהרען פון אונזער ליבע טאָכטער און שוועסטער

העלא גרינבערג

נאָך פאַלעסטינאַ (תל=אביב)

היינט זונטאָג, ד. 22 לוטי 12 אַ זייגער מיטאָג, פון פאַבריקס-באַהנהויף, ווינשען מיר איהר אַ הארציגען פאָהר געזונד און

אַ גליקליכע רייזע

איטשע גרינבערג און פאַמיליע.

פרל. **העלא גרינבערג**

צו איהר אָפפאָהרען נאָך פאַלעסטינאַ (תל-אביב)

א הארציגען פאהר=געזונד

ווינשען

פ. קערש,
דוד זילבערבערג,
בנימין זילבערבערג,
רוזשאַ און פינקוס ווינטרויב,
א. קויפמאַן און פרוי.

בעקאַנטמאכונג.

היינט, זונטאג, דעם 22-טען לוטי (ה׳ אדר) 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל קילינסקיעגאָ 120 אַ

5-יעהריגען יובילעאום-פייערונג

פון „מחזיקי חולים"

מיט׳ן אנטייל פון דעם לאָדזער בעריהמטען, בעוואוסטען חזן פון דער וואָהלינער שוהל ה׳ יצחק סאלאווייטשיק און אַ׳ערשטקלאסיגען אָרקעסטער ווי אויך רעפּרעזענטאַנטען פון בעוואוסטע דאָקטוירים ספּעציאַליסטען, וואָס זענען אַנגאַזשירט ביים פעראיין, אויף וועלכען מיר לאַדען איין די לאָדזער בעפעלקערונג מאַסענווייז צו בעזוכען דעם יובילעאום. עס שטעהט פאָר פערשידענע וויכטיגע אימפּרעזעס.

די הכנסות זענען ספּעציעל צו עפענען אַן׳אַמבולאַטאָריום און צו פאַר-טיילען מעדיצינישע און נאַהרונגס-הילף פאַר אָרימע קראַנקע בחנם.

די פערוואַלטונג. 1297

בעמערקונג: עס איז ספּעציעל רעזערווירט אַ זאַל פאַר פרויען.

אונזער ליבע קוזינע

פרל. **פראניא פאמעראנץ**

צו איהר אָפפאָהרען היינט, זונטאָג, דעם 22. פעברואר פון פאבריקס-באהן קיין פאלעסטינא ווינשען מיר

אַ הארציגן פאהר=געזונד

זאָל איהר וועג אין דער נייער היים זיין בעצירט מיט גליקען. ברוך קלין און פאַמיליע.

א הארציגן פאהר-געזונד

און אַ גליקליכע רייזע

פרל. **העלא גרינבערג**

צו איהר אָפפאָהרען נאָך פאלעסטינא (תל-אביב)

ווינשען

הערמאַן סראקא און פרוי

פאלקס-אוניווערזיטעט

ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָדז

היינט, זונטאג, 22/2, אין לאָקאל פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע (צעגעלניאנא 4)

פארלעזונג א. ד. ט.

„ענגלאנד און די ענגלישע פאָליטיק"

די לייבאָר-פארטיי. — מאַקדאָנאלד, פאספילד, הענדערסאָן (אַ כאראקטעריסטיק). — די פאָליטיק פון דער ארבייטער-רעגירונג.

פרעלעגענט: רעד. י. אוגער.

אנהויב 8.30 אווענד. 1372

WEZWANIE.

Abram, Frajdla i Róża Grasgrynowie wzywają p. **(Steweg) Stefanję Wik orję Geilke** Łódź, Przejazd 46 do odwołania ostrzeżenia wydrukowanego w №№ 44 gazet „Najer Folksblat" i „Lodzer Tageblat" w dniu 20 lutego 1931 roku przeciwko nam.

Za zniesławienie nas w druku wystąpiliśmy przeciwko p. (Steweg) Stefanji Wiktorji Geilke Łódź, Przejazd 46 na drogę sądową.

פילהארמאניע זאל נארוטאוויטש 20

מיטוואָך, ד. 25 פעברואר פינקטליך 9 אָוו. פאר׳ן אָפּפאָהרען קיין אויסלאנד נור 1 קאנצערט פון בעוו. 7-יעהריגען חזנ׳דל

נחומ׳ל עפשטיין

וועלכער האָט בעצויבערט גאנץ ווארשאָ, ריגא, ווילנאָ און אנד. שטעט, וואו טויזענדער צוהערער האָבען איהם בעוואונדערט און געשטוינט

פראָגראם: I טייל: 1) אלו דברים הערשמאן, 2) והוא רחום בעל תפלה, 3) דאס פאסטוכ׳ל, 4) אלהי נשמה ראָזענבלאט, 5) בערדיטשעווער על חטא הערשמאן. II טייל: 6) רחם נא ראָזענבלאט, 7) דער יוד אין בית המדרש הערשמאן, 8) אלהי עד שלא נוצרתי ראָזענבלאט, 9) איי-ליע=ליולי. :—: ביים קלאַוויר: פרל׳ געלגאר

די קאָנצערטען קומען פאָר אונטער דער השגחה פון בעוואוסטען שטראסבורגער חזן ה׳ קראַטקא :—: פרייזען פון 1 ביז 5 זל.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאָניע.

בעקאנטמאכונג.

דער ניי=ערעפענטער **„קאפע-צענטראל"**

זאוואדזקא 14

מאַכט דערמיט בעקאַנט, אַז עס ווערען אַרויסגעגעבען מילכיגע פרישטיקס און אווענט=ברויט פון 4 גענג פון 80 גראָשען ווי אויך כשר׳ע געשמאַקהאַפטע **מיטאָגען** פון **1.50**

אויף פערלאנג ווערט אויך אַהיים געשיקט מיטאָגען. עס ווערען אָנגענומען בעשטעלונגען אויף בעלער און באַנקעטען. אַלס צו מעסיגע פרייזען.

„Café Central"

זאוואָדזקאָ 14, טעל. 192-69. אינה.: פ. לעסלאָו

עקסטרא טעלעגראמע!

„Bar Rogożyka"

זשעלאזנאָ 11, טעל. 189=14

מאכט בעקאנט, אז פון 22/II ד. י. זענען די פרייזען רעדוצירט

מיטאגען פון 3 גענג 1.50 זל.
" " 4 גענג 1.75 זל.

אווענדברויט 1.00 זל. ברויט און בעדינונג פריי.

ראַדיא=קאנצערט פון גאַנץ אייראָפּע. מיט אַכטונג

„BAR ROGOŻYKA" 1369

פוילישע אינערן־ און אויסערן־פאליטיק

שארפע דיסקוסיע אין דער אויסערן־קאמיסיע פון סיים

וו אַ ר ש אַ, 21. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער אויסערן־קאָמיסיע ביים סיים איז געפיהרט געוואָרען די דיסקוסיע איבער׳ן עקספאָזע פון אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי.

בישט קוקענדיג דערויף, וואָס מ׳האָט אויף דער זיצונג געדאַרפט רעדען וועגען דער אויסערן־פאָליטיק האָט מען פונדעסטוועגען אַ סך גערעדט וועגען אינערליכע ענינים, ווי דהיינו, וועגען בריסק, פאַציפיקאַציע אין מזרח־גאַליציען, לעצטע סיים־וואַהלען א. א. וו.

עס האָבען זיך בעטייליגט אין דער דיסקוסיע:

דער דעפוטאַט וואַלעווסקי (בעבע), וועלכער האָט ערקלערט, אַז די אויסערן־פאָליטיק איז זעהר אַ גוטע, אַ דאַנק דעם, וואָס זי ווערט געפיהרט מיט דער הילף פון דעם געניאַלען פיהרער מאַרשאַל פילסודסקי. אַ גרויסער פלוס — האָט ער געזאָגט — איז אויך, וואָס פוילען פערמאָגט אַ גרויסע מעהרהייט אין פאַרלאַמענט.

דער ענדעקישער דעפוטאַט פיעסטשינסקי האָט קריטיקירט די אויסערן־פאָליטיק פון דער רעגירונג. ער האָט געזאָגט, אַז די רעגירונג וועלכע איז אַגרעסיוו אין דער אינערליכער פאָליטיק, איז אָבער זעהר ווייך, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אויסערליכע ענינים.

דער בעבע־דעפוטאַט האָלובקא האָט ערקלערט, אַז פוילען וויל אָנהאַלטען גוטע בעציהונגען מיט סאָוויעט־רוסלאַנד, באָר סאָוויעט־רוסלאַנד ווייזט אין דער היגזיכט נישט אַרויס קיין גוטען ווילען. ער רעדט וועגען דעם מינדערהייט־טראַקטאַט, און זאָגט, אַז ליידער, האָט דער מינדערהייט־טראַקטאַט נישט געבראַכט די בערוהיגונג, אויף וועלכער מען האָט גערעכענט. ער ענטפערט די רעדנער פון דער אָפּאָזיציע, וועלכע האָבען אויף די פריהערדיגע זיצונגען ערקלערט, אַז די אינטערוויאוען פון מאַרשאַל פילסודסקי ברענגען שאָדען דעם אָנזעהען פון פוילען אין אויסלאַנד, ער זאָגט, אַז פערקעהרט, דער מאַרשאַל פילסודסקי שאַפט אַ גוטען נאָמען פאַר פוילען. דאָס, וואָס די אָפּאָזיציע אַפּעלירט אין אויסלאַנד, אַז מ׳זאָל זיך פּעראינטערעסירען מיט אונזערע ענינים אין לאַנד — דאָס איז אַ סך מיאוס׳ער. ער דערמאָהנט, אַז די פ. פ. ס. געהט שוין אַ לאַנגע צייט נישט אַראָפּ פון דער בעשולדיגונגס־באַנק. מען רעדט — זאָגט ער — וועגען וואַהל־מיסברויכען, אַבער עס זעהט אויס, אַז אַלע אייערע פערטרויונגס־מענער זענען געווען איבערגעקויפט כל זמן, דער וואַהל־רעזולטאַט איז געווען אַזאַ ווי ער איז...

עס רעדט נאָך דער ענדעקישער דעפוטאַט זשעלינסקי, און דער פ. פ.׳סישער דעפוטאַט טשאַפּינסקי.

טשאַפּינסקי ענטפערט האָלובקא׳ן, אַז וואָס שייך די פ. פ. ס.־פּראָצעסען איז עס נאָר אַ קאָמפּראָמיטאַציע פאַר די בעבע און נישט פאַר פ. פ. ס. די דאָזיגע פּראָצעסען דעקען אויף אַ תהום פון פּראָוואָקאַציעס, אַזוי אַז מ׳דאַרף זיך פאַר זיי שעהמען..

דער ענדעקישער דעפוטאַט סטראָנסקי זאָגט, אַז מ׳דאַרף נישט אונטערשיידען די אויסערן מיט דער אינערן־פאָליטיק. דער אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי — זאָגט ער — מעג אַפילו זיין גלאַט ראַזירט, אַבער אַלע זעהען אויף זיין פנים גרויסע וואָנסעס און געדיכטע ברעמען"... (ביי דעם דאָזיגען פערגלייך לאַכט מען).

דער בעבע־דעפוטאַט פירשט ראַדזשיוויל זאָגט, אַז וואָס שייך דער פאַציפיקאַציע פון אוקראינע, איז בעבע אויך־פערמיט נישט צופרידען. מיר האָבען עגמת נפש — זאָגט ער — וואָס אונזערע געוועזענע קאָלעגען זענען געזעסען אין דער תפיסה, און מ׳האָט זיי אַפילו געשלאָגען. דאָס אַלץ אָבער האָט געמוזט געשעהען, און מיר האָבען דערפון געליטען מאָראַליש מעהר, ווי אַנדערע פיזיש...

נאָך דעם, ווי דער אויסערן־מיניסטער זאַלעסקי ענטפערט די רעדנער, ווערט די זיצונג געשלאָסען.

אָנפראַגע אין ענגלישען פאַרלאַמענט

וועגען דער רעגירונגס־קאמיסיע פאר פינאַנץ־ענינים אין ארץ־ישראל

ל אָ נ ד אָ ן, 21 (י. ט. א. טעלעגראַפיש). אויף דער נעכטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאַמענט האָט דער דעפוטאט האווארד בורי אָנגעפרעגט די רעגירונג וואָס־פאר־א אויפגאבען עס וועט האָבען די רעגירונגס־קאָמיסיע פאר פינאַנץ־ענינים אין א"י.

ער האלט, האָט ער געזאָגט — אז אזעלכע קאָמיסיעס זענען איבריג.

דער וויצע־קאָלאָניען־מיניסטער שילץ האָט געענטפערט, אז די קאָמיסיע ארבייט שוין און, אז אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון פארלאמענט וועט ער געבען אנ׳ערקלערונג וועגען איהרע אויפגאבען.

מורא׳דיגע קאטאסטראפע

אומגעקומען 27 בערג־ארבייטער

ב ע ר ל י ן, 21 (ספ. טעל.) היינט פריה איז אין דעם קוילען־גרוב עשווייל׳ער אין נאָרטהעבערג געשעהן א מורא׳דיגער קאטאסטראָפע מחמת אנ׳אויפרייס פון גאזען.

דערווייל איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט די צאָהל פון די קרבנות.

לויט די ערשטע ידיעות זענען ארויסגעצויגען געוואָרען פון אונטער דער ערד 14 פערברענטע קערפערס. 75 מאן איז בעלונגען אפצוראטעווען. אין דעם גרוב געפינען זיך נאָך 13 מאן. וואהרשיינליך איז שוין נאָך זיי.

אימיגראַציע־בעגרענצונגען אין קאנאדא

וועלען אַרויסגעגעבען ווערען אויף צוויי יאָהר

אָ ט אַ וו א, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש). די אימיגראציע־בעגרענצונגען אין קאנאדא וועלען וואהרשיינליך ארויסגעגעבען ווערען אויף 2 יאָהר, צוליב דער גרויסער ארבייטסלאָזיגקייט אין לאנד.

אטענטאט אויפ׳ן אלבאנישען קעניג אכמעד זאגו

וו י ען, 21. (ספ. טעל.) בעכטען שפעט אין אווענד איז אין ווין געמאַכט געוואָרען אַנ׳אַטענטאַט אויפ׳ן לעבען פון דעם אַלבאַנישען קעניג, וועלכער ווילט דאָ אויף קוראַציע.

די אַטענטאַטער האָבען, דערזעהענדיג דעם קעניג און זייבע פיער בעגלייטער, אָנגעהויבען צו שיסען פון רעוואָלווערען.

5 שאָסען האָבען שטערבליך פערוואונדעט דעם מאַיאָר טאָפּאַלני; איין שאָס האָט פערוואונדעט דעם אַלבאַנישען מיניסטער ליבאַ האָווא. ליבא האָווא האָט אויך אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און צוריק געשאָסען אין די אָנפאַלער; ער האָט אָבער קיינעם נישט געטראָפען.

אויך דער אַלבאַנישער גענעראַל קאָנסול, וואָס האָט זיך געפונען באָהענט פון דעם קעניגס אויטאָ, האָט באַכגעשאָסען די ענטלויפענדע אָנפאַלער.

צוזאַמען זענען געפאַלען 15 שאָסען.

דער עולם אין גאַס, וואָס האָט צוגעזעהען די סצענע האָט אַרעסטירט ביידע אָנפאַלער און איבערגעגעבען זיי אין די הענד פון דער פּאָליציי. ביידע זענען אַלבאַנישע אָפיצירען.

דעם קעניגס מקורבים טענה׳ן, אַז ס׳איז אויך געווען אַ דריטער אָנפאַלער, וועלכע זס׳איז געלונגען צו ענטלויפען.

פּאָליציי האָט אַרעסטירט עטליכע פערזאָן.

אלס קרבן פון דער עקספּלאָזיע איז געפאַלען א מיליטער־מאן, וועלכער איז שווער פערוואונדעט געוואָרען. דער אויפרייס האָט ארויסגערופען א פאַניק אין געריכט.

די אטענטאטער האָבען משמעות געפלאנט צו פערניכטען די בעלעסטיגענדע דאָקומענטען, און צו דער׳הרגענען די ריכטער און בעשולדיגער.

מען רעכענט, אז דעם אטענטאט זענען בעגאנגען די עדות, וועלכע זענען געוויס פריינד פון די בעשולדיגטע.

א באמבע אין א געריכט

בעת עס איז פארגעקומען א פראצעס

ב ו ק א ר ע ש ט, 21 (ספ. טעל.) בעת עס איז פארגעקומען דער פראָצעס געגען די קאָמוניסטען־טעראריסטען אין גאלאץ האָט אין זאל פון די געריכטס־פערהאנדלונגען עקספּלאָדירט א באמבע, וואָס איז געווען פערשטעקט אין קאכעל־אויוועך.

מאניפעסט פון דער שפאנישער רעגירונג

קיין אַמנעסטיע איז נישט פארויסגעזעהן

פ א ר י ז, 21 (ספ. טעל.) די נייע שפאנישע רעגירונג פון אזנאר האָט ארויסגעלאָזט אנ׳אויפרוף צו דער בעפעלקערונג, אין וועלכען עס ווערט ערקלערט:

די קומטיגע נאציאָנאלע פערזאמלונג וועט האָבען די פרייהייט, כדי דורכצופיהרען די רעפארמען פון דער קאָנסטיטוציע. דאנעבען וועט די רעגירונג מיט דער גאנצער שטרענגקייט פערפאָלגען אלע פרובען פון דער אָפּאָזיציע צו שטערען די עפענטליכע רוה. וועגען אמנעסטיע ווערט אין אויפרוף גאָרנישט געזאָגט.

בונט פון ארעסטאנטען אין ניעסוויעז

נ י ע ס ו ו י ע ז ש, 21 (טעלעפאָניש) נעכטען איז אין היגען ארעסט, וואו עס זענען געזעסען 41 ארעסטאנטען, אויסגעבראָכען א בונט. די סיבה איז געווען, וואָס מ׳האָט געשמידט אין קייטען דעם ארעסטאנט קאָנסטאנטי בוקא, וועלכער האָט געשלאָגען זיין חבר. אלארמירט פון בוקא׳ס געשרייען איז פאָליציי שלאָגט איהם, האָבען די ארעסטאנטען אויפגעריסען די טיר פון דער צעלע, אָפּגעשלאָגען בוקא׳ן, און אראָפּגענומען פון איהם די קייטען.

אויפ׳ן אָרט איז אָנגעקומען דער אָרטיגער פראָקוראָר, און נאָכ׳ן אויפקלערען דעם ענין איז שטיל געוואָרען. די ווייטערדיגע אויספאָרשונג דויערט.

דער אפטימיזם פון פראָפ. איינשטיין

אויף אַ ציוניסטישער פערזאַמלונג אין לאָס־אַנזשעלאָס

נ י ו ־ י אָ ר ק, 21 (טעלעגראפיש דורך יט"א) אויף א גרויסער ציוניסטישער פערזאמלונג אין לאָס־אנדזשעלאָס איז ארויסגעטראָטען מיט א רעדע פראָפעסאָר אלבערט איינשטיין, וועלכער האָט געריהמט ווייצמאנען, און אויסגעדריקט די האָפנונג, אז מהיום והלאה וועט די ענגלישע רעגירונג אויספיהרען איהרע פליכטען לגבי די יודען.

NIREX נייעס!

מאַכט דויערהאַפטיג די קאַנטען פון מענער־הויזען.
ערשפּאָרט די נויטווענדיגקייט פון שטענדיגען פּרעסען.
איז אינבעדינגט נויטיג פאר יעדען מאַן.
פּרייז פון אַ שאַכטעל "NIREX" 1 זל. צו בעקומען איבעראַל.
גענעראַל־פערטרעטער: י. ינאַאַווסקי, שקאָלנא 33.

די בעוואוסטע מעכאנישע שלאָסעריי
J. REDER
קאנסטאַנטינער 11/13 (רוג זאכאדניא)
נעהמט אָן אלערליי שלאָסער־ארבייטען,
ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען געגען
דויערנדער גאַראַנטיע און צו מעסיגע פּרייזען.
בעמערקונג: פאר האנדווערקער — ראַבאַט.

לאנגיעריגער געריכטס־סעקרעטאר
שרייבט און ערלעדיגט אלערליי
ביטעס, אנקלאַגעס און קלאַוזולעס
ספּעציאַליסט אין אַלע מיליטער־ענינים, ווי אויך
אין שרייבען ביטעס פאר איינציגע שפּייזערס.
שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע־קאַרטען אויפ׳ן יאָהר 1931
ב. מאַז, 10, פּיעטריקאָווער 10
נעהמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג אומזיסט.

זיכערע הילף און אַ רפואה!
אהן אַ אפּעראַציע, אָן בלוט. אהן אַ מעסער און אהן בלוט־פערגיפטונג פאר קראַנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאַליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

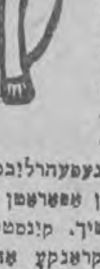

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל־בראָך ווערט גרויס אַזוי ווי אַ מענשען־קאָפּ, אָדער אַזוי ווי אַ וואַסער־קאַן און עס פאַלט אַריין אין דעם כוס און דער קראַנקער איז אין אַ גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבליך. ספּעציעל גוטע הייל־באַנדאַזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פּראָפעסאָר׳ען מיט מיינע בע־האַנדלונג און פון דייטשע פּראָפעסאָרען
דאָקטאָר בראָכן רעטונגען בעזאָנדערס זיכער דעם שוואַרצען און געפעהרליכסטען בראָך, אויך פאַר הויקערס לייגונגען מיט הייל־גאַרסעטען און אַפּאַראַטען פאר פערקרומטע פיס און פּלאַטפוס ספּעציעלע איינלאַגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאָקען פאר די גרעסטע קראַנקע אָדערן.
עמפּפאַנגט פון 9 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוועגד.
אָרטאָפּעדישע אנשטאַלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאָס ערוועגליכע ערשטענען פון די קראַנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פּאָלגענדע אוניווערזיטעטס־פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר באַראַנאָש, פּראָפ. ד"ר י. מאַרישלער, פּראָפ. ד"ר בר. קיעלאַנאָווסקי און אויך אַנדערע.
מיר נעהמען אויך אָן טערוזיבערטע פון דער קראַנקען־קאַסע.
דאַנקזאַגונג.
דעם בעקאַנטען ספּעציאַל, ה׳ י. ראַפּאַפּאָרט, ד״ר. פון אָרטאָפּעדישען אנשטאַלט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקע 29, פּראָנט 2 שטאָק, דריק איך אויס עפענטליך מיין הארציגסטען דאַנק פאר זיין אָנלענונג פאר דעם ספּעציעלען אָרטאָפּעדישען הייל־גאָרסעט פון זיין מעטאָדע, וועלכע האָט מיך אויסגעהיילט בעגלייך. ס׳האָט מיר געדראָהט צו פּלאַצען דער רוקען צוליב׳ן הויקער און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער ארבייט.
Dr. M. Morgenroth, sędzia apelacyjny.

וויכטיג נייעס!
פּערקויף פון פערשיד. בוים־וואָלענע רעשטלעך
פּאַפּעלין, באַטיסט, לייווענד, מושלין, נאַנסונג א. אַ. וו.
אויף מעטער און אויף וואָג
צו קאָנקורענץ־פּרייזען
מ. לאַנדסבערג
לאָדז, ציגעל־גאַס 59, פּראָנט, 1. שט.

מאַשין־מצות
ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע
ווי אויך מצה־מעהל, אייער־פערפעל
און סובאַרקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם
מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזער גוט־בע־קאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער
איבעראַל בעוואוסטער צוקערביע
נ. ווייגבערג
38 פּיעטריקאָווער 38
טעל 143-82

דער נייער דרייוו פון „דזשאינט"

2.500.000 דאלאר פאר די יודען אין מזרח-אייראפא

נ י ו - י א ר ק, 21 (י. ט. א. טעלעגראפיש). דער פארטרעטער פון „דזשאינט" האט ערקלערט דעם פארשטעהער פון יט"א, אז בקרוב וועט זיך אנהויבען דער דרייוו פון 2 און האלבען מיליאן דאלאר פאר מזרח-אייראפא.

היינט שפענט זיך דער קליינ-הענדלער-צוזאמענפאהר

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש) מארגען פריה גפענט זיך אויף סענאטארסקא 29 אין לאקאל פון שניידער-צעך דער צוזאמענפאהר פון די יודישע קליינהענדלער אין פוילען.

דער טשענסטאכאווער פראצעס

וועגען דעם דריי=מארד אין דער קראנקען=קאסע

ט ש ע נ ס ט א כ א וו, 21 (טעלעפאניש) ביז איצט זענען אויסגעהערט געווארען 50 עדות פון דער בעשולדיגונג און דער פארטיידיגונג.

דער אורטייל וועט דערווארט דינסטאג.

געשטארבען דער בעריהמטער אמעריק. ארטיסט לואי מאן

נ י ו - י א ר ק, (י. ט. א.) דא איז געשטארבען אין עלטער פון 65 יאהר דער בעריהמטער אמעריקאנער ארטיסט און דראמאטורג לואי מאן, א יוד. לואי מאן האט געהערט צו די בעדייטענדסטע אקטיארען אין די פעראייניגטע שטאטען און האט אנגעהויבען ארויסצוטרעטען אויף דער ביהנע שוין אלס א 3-יעהריג קינד.

ערב א שטרייק אין דער נאפט-אינדוסטריע

וו א ר ש א, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי מ'גיט דא איבער האבען די נאפט אינדוסטריעלער בעשלאסען צו רעדוצירען די ארבייטס-לויבען אויף 14 פראצענט.

דערויף האט דער צענטראלער בערג-ארבייטער-פערבאנד אנגענומען א בעשלוס, אז אויב די פאבריקאנטען וועלען נישט צוריקציהען זייער לוין-רעדוקציע, וועלען די ארבייטער פערשטרייקען דעם 28. ד. ח.

דער שטרייק וואלט דאן ארומגענומען די גאנצע נאפט- און ראפינעריע-אינדוסטריע.

פ. פ. ס. איז נישט אונלעגאל

אין בעקטיגען „ראבאטניק" איז פערעפענטליכט געווארען פאלגענדע ווארנונג:

„פון פערשידענע זייטען פון לאנד דערהאלטען מיר ידיעות, אז די אגיטאטארען פון ב. ב., ווי אויך פאליציי פערשפרייטען איבער די דערפער, אז די פוילישע סאציאליסטישע פארטיי איז דורך דער מאכט אויפגעלעזט געווארען.

מיר ווארענען אלע אונזערע חברים, אז דאס איז א ליגען, וואס ווערט בכיוון פערשפרייט דורך אונזערע שונאים.

דער דאקומענט, אויף וועלכען די מענשען פעררופען זיך איז דימודעה וועגען פונאנדערלאזען די א. ג. פ. פ. ס.-לעוויצע, א פארטיי, וועלכע האט מיט פ. פ. ס. קיין שום געמיינזאמעס נישט".

קוזיסטען בעפאלען און צושלאגען א יודישען סענאטאר

ב ו ק א ר ע ש ט, (יט"א) אויף א זיצונג פון שטאדטראט אין סטערי, טיגיגער קרייז, איז דער יודישער סענאטאר ציפשטיין שארף ארויסגעטרעטען געגען פארזיצער פון שטאדט-ראט, דעם קוזיסט באקאנטשאא, בעשולדיגענדיג איהם אין יודען-העצערישער פראפאגאנדע. באקאנטשאא האט זיך געווארפען שלאגען דעם יודישען סענאטאר. עס איז אויסגעבראכען א מורא,דיגער סקאנדאל. דער שטאדט-ראט האט זיך פערוואנדעלט אין א קאמפס-פלאץ. די ראטמענער האבען זיך געשלאגען מיט שטוהלען ערשט א גרעסערע פאליציי-אבטיילונג האט צוריקגעשטעלט די אָרדנונג.

רעוואלוציע אין פערו

נ י ו - י א ר ק, 21. (ספ. טעל.) היינט איז געמאכט געווארען א מלוכה-אטענטאט אין פערו. דער צענטער פון דעם אטענטאט געפינט זיך אין דעם פארט קאלאא, וואס ליגט ווייט פון דער הויפטשטאט לימא.

ל י מ א, 21. (ספ. טעל.) היינט, 4 א זייגער פריה האבען 60 בעוואפענטע פערזאן געפרובט צו ארייגרייסען זיך אינ'ם פאלאץ פונ'ם מלוכה-פרעזידענט.

די פאלאץ-וואך און די טעלעפאניש-א'ויסגערופענע מיליטער-אפטיילונג האט אבער נישט דערלאזט די אטענטעטער צום פאלאץ, וועלכע האבען זיך נאכ'ן א קורצען קאמף צוריקגעצויגען פון דער שטאט און זענען אוועק צום פארט קאלאא, וועלכער איז לעת עתה פערנומען דורך די אויפשטענדיגע.

די רעגירונג האט ארויסגעשיקט קיין קאלאא גרעסערע מיליטער-פארמאציעס, כדי צו צווינגען די אויפשטענדיגע, זיי זאלען זיך אונטערגעבען.

אין לימא גופא איז רוהיג.

דער הויך=קאמיסאר וועט בעזוכען די קאלאניע באר=טוביה

י ר ו ש ל י ם (יט"א) ווי עס ווערט מיטגעטיילט, וועט דער הויך-קאמיסאר סער טשענסעלאר בעזוכען די קומענדיגע וואך די קאלאניע באר-טוביה, וואס וועט שוין אין קורצען אין גאנצען צוריק אויפגעבויט ווערען נאך דער פולשטענדיגער צושטערונג בעת די אויגוסט-אונרוהען אין יאהר 1929. ווי מען רעכענט, וועלען אין קומענדען פריהליגג אלע קאלאניסטען זיך ווידער בעזעצען אין דער קאלאניע.

לכבוד דעם אנדענקען פון די 2 יודען, וואס זענען דערהרגעט געווארען בעת די אונרוהען, איז פערפלאנצט געווארען א וואלד נעבען דער קאלאניע.

סענסאציאנעלע ארעסטען אין מאסקווע

ארעסטירט א רייה מענשעוויקעס און בונדיסטען

מ א ס ק וו ע, 21. (ספ. טעל.) „טאס" מעלדעט, אז אין מאסקווע איז ארעסטירט געווארען א בוייט-פערצווייגטע ארגאניזאציע פון „מענשעוויקעס" און געוועזענע בונדיסטען.

די ארעסטירטע ווערען בעשולדיגט אין קאנטער-רעוואלוציע, און נאך א... אויספארשונג וועט פארקומען דער פראצעס.

די ידיעה האט אין גאנץ אויסלאנד געמאכט א גרויסען רושם.

עס זענען דהיינו ארעסטירט געווארען די פיהרער און גרינדער פון דער רוסלענדישער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי גראהמאן, סוכאנאוו און די בונדאוצעס רובין, מאכלין, און א גאנצע רייה אנדערע.

זיי אלע האבען ביז דער לעצטער צייט פערנומען הויכע עקאנאמישע פאסטענס אין רוסלאנד.

גראהמאן האט אנגעפיהרט מיט דער סטאטיסטיק; סוכאנאוו האט ארויסגעגעבען עטליכע בענדער געשיכטע פון דער רוסישער רעוואלוציע;

רובין און מאכלין האבען געארבייט אין סאוועטישען רעוואלוציע-ארכיוו.

די אלע ארעסטירטע זענען לעצטענס געוועזען איאל לגבי דער סאוויעטען מאכט, אבער לויט אלע וואהרשיינליכקייטען בעשטייט זייער שולד אין דעם, וואס זיי האבען אנגעהאלטען א קאנטאקט מיט דער רעכטער אפאזיציע פון דער קאמוניסטישער פארטיי.

אין ליטא גרייט מען צו אנ'-אויטאבוס-מאנאפאל

וואס וועט צונעהמען די פרנסה ביי פיל יודען

ק א וו נ א. (י.ט.א.) די ליטווישע רעגירונג ארבייט איצט אויס א געזעץ-פראיעקט, וואס זעהט פאר די מאנאפאליזירונג פון דער צווישען-שטעטישער אויטאבוס קאמוניקאציע דורך דער רעגירונג.

דער נייער מאנאפאל וועט בערויבען פון פרנסה פיל צעהנדליגער יודישע משפחות אין ליטע.

לייב יפה האט געהאלטען

א העבעראישע רעדע דורכ'ן

ווארשאווער ראדיא

וו א ר ש א, 21 (טעלעפאניש) היינט 10 מיט 35 אין אווענד האט דער דיכטער לייב יפה געהאלטען א לענגערע רעדע דורכ'ן ראדיא. די רעדע איז געהאלטען געווארען אין העבראיש און איז אנגעגעבען געווארען דורך דער נייער ראדיא-סטאציע, אזוי אז זי איז געהערט געווארען אין דער גאנצער וועלט.

ה' יפה האט גערעדט וועגען ענינים פון קרן קימת, פון קרן היסוד, וועגען דעם גרויסען אויפבוי-ווערק פון ארץ ישראל, וועגען דער לאגע אין לאנד, און וועגען דער ריזיגער, אפפערווילליגער ארבייט פון די חלוצים.

געענדיגט האט דער רעדנער מיט די ווערטער:

„ארץ ישראל איז אזוי איינגעבאקען אין האוץ פון יעדען יודען, אז אויב מ'זאל דאס לאנד וועלען פון איהם ארויסרייסען, רייסט מען עס ארויס צוזאמען מיט'ן הארץ!.. ארץ ישראל — האט ער געזאגט — רופט איהרע קינדער, און דאס יודישע פאלק וועט זיך אויף דעם רוף אפרופען!"

איבערגעזעצט האט די רעדע דערנאך אויף פויליש דער ראטמאן ד"ר הינדעס.

די מעלדונגען וועגען לארד מעלטשעט'ס צוואה

ווערען אפגעלייקענט

ל א נ ד א ן (יט"א) די אלמנה נאך לארד מעלטשעט האט פערעפענטליכט אנ'ערקלערונג, אז די פרעסע-מיטטיילונגען וועגען אינהאלט פון לארד מעלטשעט'ס צוואה זענען גאנץ אונבעגרינדעט, ווייל קיין איין מיטגליד פון דער משפחה איז נאך נישט בעקאנט דער לעצטער ווילען פון פערשטארבענעם.

אויך דעם פערשטארבענעם לארד מעלטשעט'ס פריינד מאיאר גאטאן האט ערקלערט, דאס דער אינהאלט פון דער צוואה וועט זיין בעקאנט ערשט אין איניגע וואכען ארום.

באראכאוו'ס געזאמעלטע ווערק אין דער דייטשער שפראך

פ ר א ג (יט"א) די פועלי-ציון-ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד, עסטרייך און טשעכאסלאוואקיי גרייטען צו צום 50-יעהריגען געבורטסטאג פון בער באראכאוו אנ'אויסגאבע פון די געזאמעלטע ווערק פון פועלי-ציוניסטישען פיהרער און טעארעטיקער בער באראכאוו אין דער דייטשער שפראך.

דער ערשטער באנד וועט ערשיינען אין זיין אין חודש יוני און וועט צעהלען 400 זייטען.

געשטארבען א יודישער גענ. פון דער בעלגישער ארמעע

פ א ר י ז (יט"א) אין עלטער פון 69 יאהר איז געשטארבען דער בעלגישער גענעראל-לייטענאנט לואי בערנהיים, א יוד.

גענעראל בערנהיים איז געוועזען קאמענדאנט פון ערשטען בעלגישען ארמעע-קארפוס בעת דער מלחמה און האט בעקומען א רייה הויכע מיליטערישע אויסצייכנונגען.

א הערצליכען פאהר-געזונד
ווינשען מיר דער געעהרטער פרל.
העלא גרינבערג
צו איהר היינטיגען אפפאהרען קיין
פאלעסטינא (תל-אביב)
י. דאווידאוויטש און פרוי.

דאס עלעגאנטע לאדן קויפט איין איהר קאסמעטיק
אין דער
איינציגער גרעסטער קאנקורענץ-פערפומעריע
י. דרוקער, 5 זאוואדזקא 5
טעלעפאן 175-92
וואס בעזיצט דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע פאריזער פערפומען, פודערן, טואלעט-זייפען או"וו
ווי אויך די פיינסטע ערשטקלאסיגסטע
בעמערקונג: צוליב'ן הערשענדען קריזיס זענען די פרייזען פון אלע קאסמעטישע ארטיקלען בעדייטענד רעדוצירט געווארען
עמפפעהלענדיג זיך דער געעהרטער קונדשאפט, צייכנען איך זיך מיט אכטונג
PERFUMERJA J. DRUKIER, ZAWADZKA 5
TELEFON 175-92
קיין פיליעס בעזיצען מיר נישט

לאדז.
22 פעברואר 1931

„נייער פאָלקסבלאַט“

לאדז
22 פעברואר 1931

ענגלאַנד גיט ערקלערונגען

עס בעדייט אָהן ספק זעהר פיל ווען די ענגלישע רעגירונג זעצט זיך צום טיש מיט פאָרשטעהער פון דער יודישער אַגענץ, פערהאַנדעלט מיט זיי און רעכענט זיך מיט זייערע פאָדערונגען און מיינונגען. עס איז אָהן שום ספק זעהר פיל, אָבער עס איז נישט אַלץ. קיין ראַדיקאַלע ענדערונגען אין דער ענגלישער פאָליטיק אין ארץ ישראל איז עס דאָך נישט און עס קען גאָר נישט זיין. אַ מלוכה ווי ענגלאַנד קען נישט היינט אַרויסגעבען אַ „ווייס בוך“ און מאָרגען עס צוריקציהען. זי קען נישט ענדערען איהר פאָליטיק ראַדיקאַל. אויך זי רעכענט זיך מיט די בעדינגונגען, וואָס ווערען געשאַפען און מען מוז אַנערקענען, אַז די אַלגעמיינע בעדינגונגען זענען געווען גינסטיג פאַר אַ געוויסער רעוויזיע פון די פּרינציפּען. אויף וועלכע די רעגירונג האָט זיך ווייט נישט געמוזט שטיצען.

קודם כל מוז מען געדענקען, אַז דאָס ווייס־בוך איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אין אַ צייט, ווען מען האָט זיך געגרייט צו די פערהאַנדלונגען מיט אינדישע נאַציאָנאַליסטען, ווען מען האָט גערעכענט אויף שטיצע מצד די אַכציג מיליאָן מאַכמעדאַנער, וואָס געפינען זיך דאָרט, ווען מען האָט אין איראַק ערשט געמאַכט די פּראָבע זיך אָפּצוזאָגען פון מאַנדאַט, צו געבען דער בעפעלקערונג זעלבסטשטענדיגקייט און דאָך זאָלען זיי פאַקטיש בלייבען אונטער ענגלאַנדס פּראָטעקטאָראַט. ווען מען האָט מורא געהאַט פאַר קאָנפליקטען מיט די סאָוועטען און עס איז געווען וויכטיג צו האָבען די מוסולמענישע וועלט אויף איהר זייט.

איצט זענען די אַלע מאָטיווען אָבגעפאַלען. די פערהאַנדלונגען מיט די אינדישע נאַציאָנאַליסטען האָט זיך געענדיגט מיט גאָר נישט, אין איראַק איז דערגרייכט געוואָרען, וואָס מען האָט געוואָלט. מיט די סאָוויעטען זענען די בעציהונגען מעהר אָדער ווייניגער רעגולירט אַזוי, דאָס די אַלע סיבות, מיט וועלכע מען האָט זיך פריהער גערעכענט זענען איצט אָפּגעפאַלען, אַזוי ווי מען האָט זיך געמוזט רעכענען מיט׳ן שווערען איינדרוק, וואָס דאָס „ווייס בוך“ האָט אַרויסגערופען אין דער יודישער וועלט, אַז אין ענגלאַנד האָט עס געמאַכט אַ שווערען איינדרוק און אַזוי ווי קיין בעזונדערע מניעות זענען נישטאַ, האָט מען איצט געפונען פאַר מעגליך זיך אַביסעל צוריקצוציהען, עטוואָס נאָכצולאָזען. אָבער קיין פולשטענדיגער צוריקנעהמען דאָס ווייס־בוך האָט מען נישט געקענט אַפילו ערוואַרטען.

אין דעם בריף, וואָס מאַקדאָנאַלד האָט איצט פערעפענטליכט און וועלכער דינט אַלס אָפיציעלער דאָקומענט, וואָס ווערט אַפילו איבערגעשיקט דעם פעלקער־בונד, ווערט דאָס „ווייס־בוך“ אויסגעטייטשט, און פיל פונקטען ווערען ווייטער איבערגעמאַכט. עס ווערען געמאַכט געוויסע הנחות בנוגע ערד־קניות, בנוגע עמיגראַציע א. א. וו. גלייכצייטיג ווערען אָבער בעוואָרענט אויך די רעכט פון די אַראַבער און עס ווערט אַפילו בעוואָרענט די אַרבייטסמעגליכקייט פאַר זיי, ד״ה. אַז דאָס פּראָבלעם פון יודישער אַרבייט ווערט ווייטער פּראָבלעמאַטיש און עס ווערט ווייטער אונטערשטראָכען, אַז די רעגירונג וועט שיצען אַזוי גוט די ערדלאָזע אַראַבער, אַז זיי זאָלען בעקומען ערד ווי אויך די אַרבייטסלאָזע אַראַבער, ד. ה. אָדער עס קען הייסען, דאָס אַזוי לאַנג ווי אין לאַנד וועט הערשען אַרבייטסלאָזיגקייט, האָט די רעגירונג אַ מעגליכקייט נישט אַריינצולאָזען קיין נייע איינוואַנדערער.

מיר זעהען, אַז די שנויים זענען נישט קיין גרויסע און קיין ראַדיקאַלע ענדערונג ברענגט עס נישט. אָבער ביי די היינטיגע בעדינגונגען איז עס אָבער זעהר פיל. מעהר האָט מען נישט געקענט דערגרייכען. איצט הענגט עס אָפּ פון די אָרטיגע בעדינגונגען, פון דער שטעלונג פון די אַראַבער און דער עיקר ווי אַזוי די יודישע פּריוואַטערע־סירטע קרייזען וועלען זיך דערצו בעציהען און דאָס איז דער וויכטיגסטער פונקט אין גאַנצען ענין.

גראָד דער פונקט איז דער שוואַכסטער אין דעם גאַנצען קאָמפּלעקס פון פראַגען, וואָס זענען פערבונדען מיט דעם בנין הארץ. מיר זענען, דאַכט זיך, נישט פון בעכטען, מיר זענען גאַנץ גוט בעקאַנט מיט דער ענטוויקלונג פון דער ארץ־ישראל־בעוועגונג, פונדעסטוועגען פערשטעהען מיר נישט וואָס אַזוינס טראַכטען זיך די ראַדיקאַלען, די רעוויזיאָניסטען מיט זייער פאָליטיק. אָט האָבען זיי איצט געפונען פאַר מעגליך אַרויסצוטרעטען פון דער „אַסיפת הנבחרים“ באָר דערפאַר, ווייל זי האָט אָנגענומען אַ בעשלוס זיך צו בעטייליגען אין די פערהאַנדלונגען מיט דער ענגלישער רעגירונג! מיט וואָס זיי זענען ביי זיך אַזוי גרויס, וואָס פאַר אַ כוח זיי בעזיצען, אום צו קענען שטעלען אַ ווידערשטאַנד דער ענגלישער רעגירונג, איז אייגענט ליך נישט בעוואוסט... אַ פאַקט איז אָבער, אַז זיי לייגען כסדר שטייבער אויפ׳ן וועג די ווירקליכע עסקנים און זעהען ווי ווייט מעגליך צו בעשווערען די אַרבייט.

אויך איצט דאַכט זיך, אַז די שוועריגקייט קומט מעהר פון דעם איבערען לאַגער, וועלכער איז מסוגל צו רייצען די אַראַבער און צו בעשווערען די פערשטענדיגונג. אָבער נישט געקוקט אויף דעם אַלעם, איז פיל דערגרייכט געוואָרען מיט׳ן איצטיגען אָפיציעלען בריף פון דער ענגלישער רעגירונג.

ש. י. סטופּניצקי.

פריי און ריין פון יודען

ווילען דורכויס זיין די אמעריקאנער אריסטאקראטען

אינטערעסאַנטער אַרטיקעל פון אַ פראַנצויזישען שרייבער

דער בעקאַנטער פראַנצויזישער שריפטשטעלער פאָל מאָראַן האָט נישט לאַנג בעזוכט אַמעריקע און האָט איצט פערעפענטליכט אַ סעריע אינטערעסאַנטע אַרטיקלען וועגען זיינע איינדרוק׳ן פון ניו־יאָרק. אין איינעם פון די אַרטיקלען שטעלט זיך מאָראַן אָפּ אויף די טענדענצען, וואָס הערשען אין די העכערע קרייזען פון דער ניו־יאָרקער געזעלשאַפט אויסצושליסען די יודען פון זייער קרייז. מאַראָן שרייבט:

„איך געפין זיך אויף דער פּאַרק־עוועניו. פאַר די לעצטע צעהן יאָהר איז די דאָזיגע גאַס געוואָרען דאָס, וואָס אַמאָל איז געווען די פינפטע עוועניו. די פּאַרק־עוועניו איז היינט די גאַס פון אַריסטאָקראַטישען ניו־יאָרק.

„אָהן יודען! שרייט דאָ דאָס דאָזיגע דעמאָקראַטישע פאָלק, וואָס האָט ליב גלייכהייט, מאַכענדיג סאָציאַלע מחיצות אַפילו אין אַזעלכע געביטען, וואו עס זענען קיין מחיצות שוין נישט פערהאַן אין אייראָפּע. מיט יעדען יאָהר האַלטען אין איין וואַקסען די ראַסען־פּאָראורטיילען אין אַמעריקע, נישט קוקענדיג דערויף, וואָס די אַמעריקאַנער בעמיהען זיך דאָס צו פערשווייגען און די בלעטער שרייבען וועגען דעם קיין וואָרט נישט.

„אַ רייה קלובען ווי למשל דער גאָלף־קלוב בעהמען נישט אָן קיין יודען פאַר מיטגלידער. איבריגענס היט זיך די פּאַרק־עוועניו אָפּ אויך אין אַ רייה אַנדערע הינזיכטען. דאָ קאָן מען נישט דורכפיהרען קיין באַהנען און אין דער באָהענט איז נישט ערלויבט צו עפענען קיין טעאַטערס און מאַגאַזינען. אויף פינף טויזענד פאַמיליעס, וואָס וואוינען דאָ, זענען צוויי טויזענד מיליאָנערען־פאַמיליעס, פון וועלכע יעדע גיט אויס יעהרליך פיר מיליאָן פראַנק.

„דאָ איז דירה־געלד אין דער הויך פון אַ האַלבען מיליאָן פראַנק אַ יאָהר נישט קיין זעלטענהייט און נישט קיין אויסנאַהם. און נישט קוקענדיג דערויף, זענען די וואוינונגען נישט קיין גרויסע. אַפילו צימערען אין האָטעלען, וואו פיל פאַמיליעס וואוינען, זענען זעהר טייער, דער פּרייז פון אַזאַ וואוינונג איז אָנבעלאַנגט דערפון ווי זי איז איינגעריכטעט. אויב אימיצער וויל, אַז ביי איהם אין דער וואוינונג זאָל הענגען אַן׳אמת בילד פון רעמבראַנדט׳ן, דאַן קאָסט איהם די דירה שוין מיט דרייסיג דאָלאַר אַ טאָג טייערער.

פון אַלע עקען פון דער וועלט קומען דאָ אַהער אַדעליגע זוכער פון רייכטום, ריזיקירענדיג דערביי צו פערלירען דעם לעצטען גראָשען, וואָס זיי פערמאָגען נאָך. די האַלען פון די האָטעלען זענען שטענדיג פול מיט פירשטען, וואָס האָבען פערלוירען זייערע טראָנען, מיט דיפּלאָמאַטען, פסיכאָאַנאַליטיקער און פילאַנטראָפען“.

בלומען, פריהלינג און זומערפייגעלעך...

א בייסיגע פאָליטישע סאַטירע אָהן א סימן פון פּאָליטיק

אויף די אָנפאַלען פון דער סאַנאַציע פּרעסע געגען די „וויאַדאָמאָשטשי ליטעראַצקיע“, פאַר וואָס זי ערלויבט זיך צו בעהמען אַ וואָרט אויך אין פאָליטישע און געזעלשאַפטליכע פראַגען, ענטפערט אין לעצטען נומער אַנטאָני סלאָנימסקי מיט אַ בייסיגער סאַטירע. די סאַטירע איז בייסיג דערפאַר, ווייל אין איהר איז נישטאָ קיין איין וואָרט וועגען פּאָליטיק און בכלל וועלכע עס איז אַקטועלע פּראַגען. דער מחבר בעזינגט די שעהנקייט פון פריהלינג, פון די פייגעלעך, פון בלומען און דאָס אַלץ אין אַ סענטימענטאַל־זיסען טאָן פון די ווייבערישע שונד־שרייבעריגס: איהר ווילט נישט מען זאָל שרייבען וועגען אונאַנגענעהמע זאַכען, דאַן וועלען מיר זיך קוויקען מיט אינהאַלטסלאָזען לאַקריץ.

„בלומען און זומערפייגעלעך! זינגט דער דיכטער, — וויפיל פרייד ברענגען אונז די דאָזיגע בעשעפענישלעך... מען קאָן נישט, רעדענדיג וועגען בלומען און זומערפייגעלעך, נישט דערמאָנען אויך וועגען זייערע עלטערע ברידער. מיר האָבען דאָ נאַטירליך אין זין די פייגעל. ווער פון אונז געדענקט נישט אָט די אַלע טשיפ־טשיפ און טשירים, וועלכע הויבען אָן יעדען פריהלינג צו צ׳ויטשערען אין די וועלדער און ווערען ענטשוויגען ערשט, ווען דער שניי בעדעקט מיט ווייסען פוך די ערד... די פּרינצעסין פריהלינג האָט איהרע שעהנקייטען, אָבער אויך דער קעניג זומער איז אויך נישט אַבי וואָסערער מאָלער... ווען עס זענען נאָך נישטאָ קיין אמת׳ע בלומען, דאַן זאָלען מיר קוקען אויף די בלומען, וועלכע דער פראָסט מאָלט אויף די פענסטער פון אונזער צימער... און ווען עס וועט קומען דער פּרינץ יולי, דאַן וועלען מיר אויפזינגען: „און פו זדער וויל אָן וועלען מיר לעבען ווי די פרייע פייגעל און שמעטערלינגען“, מיר וועלען זינגען אָט דאָס ליד פון אונזער פאָלק, קוקענדיג מיט בטחון אויף די פריהלינגס־וואָלקענס.

א. א. וו. א. א. וו. מאַכט דער וויציגער שריפטשטעלער און פעליעטאָניסט חוזק פון די, וועלכע ווילען אַרויפלייגען קייטען אויפ׳ן געוויסען און איבערצייגונג פון דעם שרייבער.

אויף די ווייטערדיגע אונטערהאנדלונגען וועלען זיין ערפאלגרייך

די אמעריקאנער פרעסע וועגען מאקדאנאלד־בריף בנוגע ארץ־ישראל

נ י ו־י אָ ר ק (יט״א) די יודישע און אַלגעמיינע פּרעסע אין די פעראייניגטע שטאַטען האָט פערעפענטליכט אַ רייה אַרטיקלען, וואָס געבען אַן׳אָפּשאַצונג פון ענגלישען רעגירונגס־בריף וועגען דער א״י־פּאָליטיק.

דער מאַקדאָנאַלד־בריף — שרייבט ד״ר יעקב פישמאַן אין „מאָרגען־זשורנאַל“ — שאַפט אָפּ געגנצליך דאָס „ווייס בוך“ און ערלויבט צו האָפען, אַז דער צווייטער טייל פון די פערהאַנדלונגען מיט דער רעגירונג וועט זיין אַזוי ערפאָלגרייך ווי דער ערשטער, אויב דאַי וואָלטען די יודען נישט געהאַט קיין גרונד זיך צו בעקלאָגען.

דער „טאָג“ שרייבט: בנוגע אימיגראַציע, ערד־קויף און אַנדערע פראַגען זענען דערגרייכט געוואָרען בעדייטענדע קאָנצעסיעס. דער מאַקדאַנאַלד־בריף בעווייזט דעם גוטען ווילען פון דער ענגלישער רעגירונג. עס שאַפט זיך דער איינדרוק, שרייבט ווייטער דער „טאָג“, אַז ביידע, מאַקדאַנאַלד און ד״ר וויצמאַן, ערקלערען דער יודישער וועלט: אונזער מויל איז געבונדען, מיר קענען נישט פיל זאָגען. אויב אָבער איהר ווילט ווירקליך האָבען אַ יודישע היים, לאָזט איבער אין אַ זייט די פּראָטעסטען און געהט בויען.

דער ניו־יאָרקער „העראַלד־טריבון“ שטעלט פעסט, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט שאַרף געענדערט איהר טאָן אין בעצוג צו דער יודישער נאַציאָנאַלער היים. די נייע ערקלערונג וועט בעפרידיגען נישט אַלע ציוניסטען און אויך נישט די אַראַבישע פיהרער, דער יסוד פאַר מיטאַרבייט איז אָבער צוריקגעשטעלט געוואָרען.

דער „ניו־יאָרק־טיימס“ ווידמעט דער ארץ־ישראל־פראַגע אַ לייט־אַרטיקעל, וואָס שטעלט פעסט דאָס דורך דעם רעגירונגס־בריף זענען די גרונד־יסודות פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים ווידער בעשטעטיגט געוואָרען. אין אַלגעמיין קען מען זאָגען, שרייבט „ניו־יאָרק־טיימס“ — בעת לאָרד פּאַספילד האָט בעטראַכט די שטערונגען, וועלכע עקזיסטירען אין ארץ־ישראל, אַלס אַרגומענט פאַר אָפּלעגען דעם יודישען עקספּערימענט אין ארץ־ישראל, איז מאַקדאָנאַלד געניגט גיכער פאָרטזעצען די יודישע אויפבוי־אַרבייט און בעזייטיגען די שטערונגען“.

יודען קאנען נישט זיין קיין פאטריאטען

אנטיסעמיטיזם פון דער ענגלישער פאשיסטען־ליגע

לאָ נ ד אָ ן (יט״א) אויף אַ מיטינג, וואָס איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורך דער ענגלישער אימפּעריאַלער פאַשיסטען־ליגע, איז דער גענעראַל־סעקרעטאַר פון דער ליגע, אַ געוויסער ליז, אַרויסגעטרעטען מיט אַ העפטיגער אַנטיסעמיטישער רעדע. די יודען, זאָגט ליז, שטעהען הינטער דעם פעלקער־בונד, און דעריבער קענען אויך די ענגלישע יודען נאַטירליכערווייז נישט זיין פּאַטריאָטיש. די יודען האָבען אינטערעס פאַר די וועלט־פינאַנסען, און דער דאָזיגער אינטערעס זייערער דיקטירט זיי צו האָבען צו טון מיט דעם פעלקער־בונד.

די פאַשיסטישע פערזאַמלונג איז געשטערט געוואָרען, כדי אויפצווייזען די שעדליכקייט פון דער פעלקער־בונד־אינסטיטוציע. בעת דער אָפּשטימונג פון אַן׳ענטשפּרעכענדער רעזאָלוציע, וואָס איז אַריינגעטראַגען געוואָרען דורכ׳ן פּרעזידיום, האָט זיך אָבער אַרויסגעשטעלט, אַז די אַנוועזענדע זענען נישט מסכים מיט די רעדנער. די פּרעזידיום־רעזאָלוציע האָט בעקומען בלויז אַ קליינע צאָהל שטימען, דאַגעגען האָט די איבערוועגענדע מעהרהייט געשטימט פאַר אַ רעזאָלוציע, וואָס איז אַריינגעטראַגען געוואָרען דורך איינעם פון די פערזאַמלטע, און וועלכער עס איז געווען אויסגעדריקט אַ מיינונג לטובת דעם פעלקער־בונד.

א פלאן פון מעקסיקאנער אנטיסעמיטען

אונטערצוצינדען יודישע סטראגאנעס

מ ע ק ס י ק אָ־ס י ט י (יט״א) די היגע פּאָליציי האָט ענטדעקט אַ גוט־אויסגעאַרבייטען פּלאַן פון מעקסיקאַנער אַנטיסעמיטען אונטערצוצינדען די סטראַגאַנעס פון אויסלענדישע פעדלער, מיסטענס יודען.

די סיבה פון דער אַנטיסעמיטישער האַנדלונג האָט זיך געגומען פון דעם, וואָס די מעקסיקאַנער פעדלער האָבען נישט געוואָלט נאָכקומען די געשניטענע פּרייזען פון די יודישע פעדלער, וואָס מאַכען אַ גרעסערען אומזאַץ. דער פּאָליציי־שעף, גענער. פּאַלענטיא, האָט בעשטימט אַ ספּעציעלע פּאָליציי־וואַך צו בעשיצען די יודישע פעדל׳ער און האָט פעראָרדענט דורכפיהרען אַ שטרענגע אויספאָרשונג וועגען דעם פערברעכערישען פּלאַן פון די אַנטיסעמיטען.

דער הויך קאמיסאר אין ארץ־ישראל

דריקט אוים אנערקענונג פאר די יודישע לייסטונגען

יר ו ש ל י ם (יט״א) דאָ איז פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון ראַט פאַר די פראַגען פון לאַנדווירטשאַפט, וואָס איז מיט אַ קורצער צייט צוריק בעשטימט געוואָרען דורך דער א״י־רעגירונג. אַלס פאָרטרעטער פון אוניווערסיטעט־קאַנצלער ד״ר י. ל. מאַגנעס, וועלכער איז אָבגעפאָהרען קיין אַמעריקע, האָט זיך אין דער זיצונג בעטייליגט ד״ר שלעזינגער.

די זיצונג איז געווען אַ געשלאָסענע. ווי די יט״א ווערט געוואָר, האָט דער הויך־קאָמיסאַר סער טשענסעלאָר אויסגעדריקט טיפע אַנערקענונג פאַר די יודישע לייסטונגען אויפ׳ן געביט פון לאַנדווירטשאַפט אין ארץ־ישראל. עס איז אָנגעצייכענט געוואָרען אַן׳אַרבייטס־פּלאַן פון דעם ראַט.

ווי מען טיילט ווייטער מיט בילדען די יודען אַ מעהרהייט אין דער געשאַפענער סוב־קאָמיסיע, וואָס דאַרף פאָרשען אַ רייה לאַנדווירטשאַפטליכע פּראָבלעמען.

עס רודערט זיך מיט ניקאלאי'ס קוזינע

איינגענטליך האנדעלט זיך וועגען איהר זוהן, וועלכער איז דער אייניקעל פון שוועדישען קעניג. — דער יונגער פרינץ האט זיך פערליבט אין א מיידעל אהן יחוס. — די מערקווירדיגע געשיכטע פון זיין מוטער

א מערקווירדיגע אינטערעסאנטע ליבע אין היראס, וואס ציהט איצטער גרויס אויפמערקזאמקייט אין אייראפע און אויך אין אמעריקע.

דער חתן איז דער יונגער, איין און צוואנציג יאהריגער שוועדישער פרינץ לינארט, וועלכער איז דער זיבעטער אין דער רייהע צו ירש'ענען דעם טראן אין שוועדען, און די כלה איז א פשוט'ע מיידעל, די טאכטער פון א רייכען פאבריקאנט אין דער שטאט שטאקהאלם.

אז א פרינץ מיט קעניגליכען בלוט אין די אדערען זאל חתונה האבען מיט א רייכער מיידעל, וואס האט נישט קיין קעניגליכע בלוט אין די אדערען — דאס איז שוין היינטיגע צייטען קיין נייעס נישט. אבער דא, אין דעם פאל, איז אין דער גאנצער געשיכטע פערבונדען איינע פון די מערקווירדיגע פאסירונגען, וואס זענען זעהר כאראקטעריסטיש פאר דער היינטיגער צייט — א פאסירונג, וואס נעהמט ארום די הויפען פון עטליכע רוסישע צארען און ציהט זיך ביז דער פינפטער עוועניו אין ניו-יארק.

עס האנדעלט זיך וועגען דער רוסישער גרויספירשטין מאריא פאוולאוונא, ניקאלאי דעם צווייטענס קוזינע, וועלכע געפינט זיך איצטער אין ניו-יארק און איז אנגעשטעלט אלס אנ'עצה-געבערין ביי א יודען.

די גרויספירשטין מאריא פאוולאוונא, איז אנ'אייניקעל פון דעם רוסישען צאר אלעקסאנדער דעם צווייטען, וועמען די רעוואלוציאנערען האבען אין פעטערבורג צוריסען מיט א באמבע אין מיטען גאס דעם ערשטען מערץ אין יאהר 1881.

מאריא האט זיך אליין אין דער צייט פון דער רעוואלוציע געראטעוועט ווי דורך א נס. א סך געהאלפען אין דעם, — דערצעהלט זי איצטער — האט איהר דער בעקאנטער רעוואלוציאנער און טעראריסט באריס סאווינקאוו. עס האט זיך איהר איינגעגעבען צו אנטלויפען פון רוסלאנד, און נאכדעם ווי זי האט א לענגערע צייט געוואנדערט איבער אייראפע, האט זי זיך צוגעשלאגען קיין אמעריקע, און אזוי ווי זי איז זעהר א פעהיגע פרוי, האט זי זיך שנעל צוגעפאסט צו די נייע אומשטענדען, און זי איז צופרידען.

ווען מאריא איז אלט געווארען אכטצעהן יאהר האט מען איהר חתונה געמאכט מיט דעם שוועדישען פרינץ ווילליאם. דאס איז נישט געווען קיין חתונה אויס ליבע, נאר א פאליטיש אויסגעחשבונ'טע. אזוי האט דיך עס געלוינט צוליב פאליטיק אין רוסישען הויף און אויך אין שוועדישען.

די חתונה האט מען געפראוועט מיט גרויס פאראד און מיט גרויס פאמפע. די צערעמאניע איז פארגעקומען אין איינעם פון די פאלאצען, וואס די רוסישע צאריצע יעקאטערינא די גרויסע האט אויסגעבויט. דער כלה האט מען אנגעטון דאס ציהרונג פון יעקאטערינא דער גרויסער; זי איז געווען בעהאנגען מיט דימענטען און ברילליאנטען; אין פאלאץ האט אזש געשווינדעלט אין די אויגען פון שעהנע בעגילדערטע און בעזילבערטע אוניפארמעס, און דער הויפט-מחותן איז געווען דער כלה'ס קוזין — צאר ניקאלאי דער צווייטער.

אבער דער גאנצער פאראד האט דאך נישט געקענט ווירקען אויף דער רוסישער גרויספירשטין מאריא, אז זי זאל ליב האבען דעם שוועדישען פרינץ און ווייל זי האט איהם נישט ליב געהאט, האט זי זיך נישט איבערגענומען דערמיט, וואס ער איז דער צווייטער זוהן פון דעם שוועדישען קעניג, א מעגליכער יורש פונ'ם שוועדישען טראן.

אפילו דאן, ווען זי האט פון איהם א זוהן געבוירען, האט זי איהם, דעם מאן, אלץ נישט געקענט ליב האבען, און אין 1914 איז, לויט אנ'אפמאך אין די צוויי הויפען, אין רוסישען און אין שוועדישען, בסוף געווארען די חתונה פון דעם פארפאלק: דאס הייסט, מען האט פשוט ערקלערט, אז זיי זענען מעהר נישט מאן און ווייב, און דאס איז געווען פינקט ווי א גט.

ראמאנטיש געשטימט, פונקט ווי איהר פאטער וועלכער האט אויך חתונה געהאט אויס ליבע מיט א פרוי, וואס האט נישט געהאט קיין קעניגליכע בלוט אין די אדערען, האט די גרויספירשטין מאריא פאוולאוונא אלץ געטרוימט וועגען א צייט ווען זי וועט חתונה האבען אויס ליבע. און אזא צייט איז געקומען פונקט דאן, ווען דער טראן פון דער ראמאנאוו-דינאסטיע איז שוין געווען געפאלען.

דאס איז געווען אין דער צייט פון דער רעוואלוציע. מאריא האט שוין דאמאלס נישט געוואוינט אין שוועדען, נאר אין רוסלאנד. די גאנצע צארסקע פאמיליע איז שוין געווען פערשיקט; אויף יעדען ראמאנאוו האט מען געקוקט מיט חשד און די מעהרסטע פון זיי זענען אין די טורמעס געווען פערשפארט; אין דער לופט האט זיך געטראגען די געפאהר פון א בלוטיגער בירגער-קריג. און די באלשעוויקעס האבען זיך געשפארט אלץ נעהענטער און נעהענטער צו דער מאכט.

פונקט אין יענער צייט האט די גרויספירשטין געוואוינט אין צארסקאיע סעלא, ווייט פון איהר געג'גט'ען מאן און ווייט פון דעם זוהן, וואס זי האט פון איהם געבוירען, ווייל לויט'ן אפמאך האט דער זוהן געדארפט בלייבען ביים טאטען.

אין צארסקאיע סעלא האט זיך די גרויספירשטין בעקענט מיט דעם יונגען גראף אלעקסעי פוטיאטין. בעקענט געווארען און — זיך גלייך פערליבט אין איהם.

דער מאמענט איז, פערשטעהט זיך, נישט געווען קיין גינסטיגער פאר אזא זאך ווי ליבע. וועגען לוקסוריעזע האט מען אפילו נישט געקענט טרוימען; יעדער טאג האט געבראכט נייע פאסירונגען, נייע געשעהענישען, און אומעטום האט זיך געפיהלט דאס קראכען פון אנ'אלטער וועלט, וואס האט זיך אליין איבערגעלעבט און וועלכער מוז מאכען פלאץ פאר א נייער.

מיט איהר חוש פאר חירקליכקייט האט די גרויספירשטין געפיהלט און פערשטאנען, אז די וועלט, וואס איז געווען איהרע, געהט אונטער, האט זי גלייך גענומען זיך צופאסען צו די נייע אומשטענדען; די מורא פאר מעגליכע סכנות איז געווען גרויס. אבער די גרויספירשטין, וועלכע איז דעמאלט געווען זעהר שטארק פערליבט אינ'ם גראף, האט זיך דערמיט נישט גערעכענט. איינשטעלענדיג דאס לעבען, איז זי יעדען טאג געגאנגען און געפאהרען אין שטאט אריין זיך טרעפען מיט איהר געליבטען. זי האט מיט איהם חתונה געהאט און זיך געפיהלט גליקליך, וואס ענדליך האט זי חתונה געהאט מיט א מענשען, וואס זי האט ליב און קיינער פון דער פאמיליע קען איהר אין דעם נישט שטערען. שפעטער האט זי א קינד געבוירען — א קינד, וואס זי האט זעהר שטארק ליב געהאט און געזעהען אין דעם א טרייסט דעם רוקף, וואס דאס ערשטע קינד איהר'ס איז נישט מיט איהר, נאר מיט'ן ערשטען מאן, אין שוועדען.

דאס קינד האט געלעבט נישט מעהר ווי א יאהר. עס איז געשטארבען.

די ליבע מיט'ן גראף פוטיאטין האט אויך נישט געדויערט זעהר לאנג. די גרויספירשטין האט זיך מיט איהם אויך גע'גט, פונקט ווי זי האט זיך גע'גט מיט דעם ערשטען מאן.

אגב, דער גראף פוטיאטין, וועמען די גרויסע רעוואלוציע האט אויך פערווארפען אין דער פרעמד, האט מיט עטליכע וואכען צוריק חתונה געהאט אין ניו-יארק פאר א מיליאנער'ס טאכטער.

דעם זוהן, וואס זי האט געבוירען פון דעם ערשטען מאן, האט די גרויספירשטין מאריא נישט געזעהען יאהרען און יאהרען. זי האט געוואוסט, אז ער הייסט לינארט, אז ער איז שעהן אויסגעוואקסען, אז ער איז אביסעל געראטען אין טאטע און אביסעל אין איהר; זי האט פון איהם אפט געהערט, גרוסען אפגענומען, אבער געזעהן האט זי איהם נישט.

ערשט לעצטען זומער, ווען דער פרינץ לינארט איז אלט געווארען איין-און-צוואנציג יאהר, איז די גרויספירשטין מאריא אוועקגעפאהרען קיין פאריז זיך טרעפען מיט איהר זוהן.

wyroby fabryki perfum
Dralle
używa cały świat

זי האט איהם דארטען געטראפען, און אין יענער צייט האט מען שוין גערעדט, אז ער איז פערליבט אין א רייכער מיידעל, איינע א קארין מיסוואנט, די טאכטער פון א רייכען פאבריקאנט אין שטאקהאלם.

פאר נאהענטע פריינד האט די גרויספירשטין געזאגט, אז זי האט וועגען דעם גארנישט געהערט. זי האט אבער אויסגעדריקט די מיינונג, אז ווען דאס וואלט געווען אמת, וואלט דאס איהר נישט גיארט. דאס לעבען האט איהר אויסגעלערענט, אז מען דארף זיך נישט אזוי שרייכען אינ'ם יחוס פון קייזעריליכע הויפען...

ווען די צייטונגען אין ניו-יארק האבען געמעלדעט די נייעס, אז דער שוועדישער פרינץ לינארט איז פאר'קנס'ט געווארען פאר א מיידעל, וואס האט נישט קיין קעניגליכע בלוט אין די אדערען, איז די מוטער פון דעם שוועדישען פרינץ, די רוסישע גרויספירשטין מאריא, דאך געווען איבערראשט. פשוט דערפאר, וואס זי האט פון דעם פריהער נישט גע'יאוסט.

אין גראד איז דער שידוך געשלאסען געווארען אין א צייט, ווען די גרויספירשטין האט ארויסגעגעבען איהר בוך מעמוארען אין ניו-יארק. אין דעם בוך האט זי, פערשטעהט זיך, א סך מאל דערמאנט איהר ערשטען זוהן; זי איז מיט איהם פאטאגראפירט אויף איין בילד, ווען ער איז נאך גאר א קליין קינד געווען, איז מען געווען נייגעריג צו וויסען עפעס מעהר וועגען דעם קינד, וואס איז אויסגעוואקסען ווייט פון דער מאמען — און דא איז מיטאמאל אנגעקומען די נייעס, אז „דאס קינד" האט שוין חתונה איז, אז דער פרינץ פון שוועדען, איז נישט קיין אנדערער, ווי דער זוהן פון דער רוסישער גרויספירשטין מאריא פאוולאוונא.

די מוטער, פון איהר זייט, איז נישט געגען דעם שידוך. זי קען צו איהר זוהן קיין טענות נישט האבען, ווייל זי אליין האט דאך אויך געבראכען דעם כלל און חתונה געהאט מיט א מענשען, וואס שטאמט נישט פון קיין קעניגען, זי אליין האט דאך מיט עטליכע יאהר צוריק אויך חתונה געהאט אויס ליבע און זיך נישט גערעכענט מיט איהר גרויסען יחוס.

אנדערע צייטען און אנדערע פיהרונגען.

אויף זינדיגע וועגען

סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון לאדזער לעבען

(26

סאמועל גוטמאן איז געווען אויסער זיך, די גאנצע געשיכטע האט איהם אנגעהויבען נישט געפעלען צו ווערען. ער האט געפיהלט, אז ער האט זיך צופיל פערגאלאפירט. ס'איז געשטאנען איך קאן, נישט נאר זיין פערמעגען, זיין גוטער סוחרישער נאמען, נאר אויך זיין אייגען לעבען און דאס לעבען פון זיין איינציגער טאכטער ראמא.

ער האט געפיהלט, אז ער איז פערפלאנטערט אין א נעץ, פון וועלכער ער מוז זיך ווי אמשנעלסטען ארויסבעקומען.

— און ווער ווייסט, צי איז נישט אמאל דאס מיידעל, וואס יאקוב האט זי אהערגעברענגט און וואס האט געהאט מיט זיך די דאקומענטען פון דער ערפינדונג — נישט אונטערגעשיקט געווארען דורך שווינדלערס, אפעריסטען, וועלכע בעמיהען זיך איהם צו שאנטאזשירען דורך פאלשע דאקומענטען, וואס זיי האבען איהם אונטערגערוקט.

א לאנגע צייט איז גוטמאן געזעסען איינער אליין ביי זיך אין קאבינעט און געטראכט, וואס ער האט צו טון. ווארטען האט ער מעהר נישט בעוואלט און דעריבער האט ער גלייך געהייסען רופען צו זיך דעם איגזשיניער מערטענס. מיט עטליכע מינוט שפעטער איז שוין מערטענס געזעסען א קעגען דעם פאבריקאנט גוטמאן און מיט איהם געשמועסט.

הער איגזשיניער, האט גוטמאן אנגעהויבען ווי האלט איהר עפעס אין אייערע אויספארשונגען וועגען די דאקומענטען פון דער ערפינדונג.

— איך ארבייט, הער גוטמאן, איך געה פאר אויס.

— ווייסט איהר וואס איך וועל אייך זאגען, איך האב בעשלאסען דעם גאנצען ענין צו ליקווידירען. איך וואלט אייך געבעטען מיר צוריקצוגעבען די דאקומענטען, כדי איך זאל זיי אויך קענען פערניכטען, דארט, וואו איך האב זיי געגנומען.

אזוי גאר? האט איגזש. מערטענס מיט א שמייכעל געענטפערט, איהר ווילט ארויסלאזען א מיליאנען-געשעפט פון דער האנד.

אזוי האב איך בעשלאסען און איך בעט אייך מעהר מיך נישט איבערצופרעגען וועגען דעם דאזיגען ענין.

מערטענס איז געווען זיכער, אז גוטמאן וויל ליקווידירען דעם ענין גאר צוליב אנ'אנדער סיבה.

— ס'זעהט אויס, האט ער זיך געטראכט, אז ראמא האט שוין גערעדט מיט איהר פאטער און האט ביי איהם גע'פועל'ט, אז דער אלטער זאל צוריק ארויסבעקומען די דאקומענטען פון מיינע הענד, כדי איך זאל נישט האבען קיין שום בעווייזען און כ'זאל מוזען ראמאן לאזען צורוה, אבער אזוי לייכט וועט עס נישט אפגעהען, נישט ראמאן און נישט דעם אלטען.

— איילט זיך נישט אזוי, ה' גוטמאן, איך פערזיכער אייך, אז דאס איז א גלענצענד געשעפט. א געלעגענהייט צו פערדינען מיליאנען זלאטיס. א געלעגענהייט צו פערניכטען אייער גאנצער קאנקורענץ.

— גלויבט מיר ה' אינזשיניער, איך האב אלץ אויסגערעכענט, אלץ איבערגעטראכט, אבער איך וויל דאס אלץ נישט.

— איצט וויל איך אבער, ה' גוטמאן, איך האב איצט אויך עפעס צו זאגען וועגען דעם ענין און איהר דארפט מיר נישט בעפעהלען, נאר זיך בעראטען מיט מיר, וואס צו טון. און אויב איהר פרעגט מיין עצה. ענטפער איך אייך, אז די דאקומענטען וועל איך אייך נישט צוריקגעבען.

— איהר ערלויבט זיך צופיל ה' אינזשיניער, איך בעפעהל אייך טאקע מיר באלד צוריקצוגעבען די דאקומענטען.

— אויב איהר וועט רעדען צו מיר אויף דעם אופן ה' גוטמאן, געה איך איצט אוועק. געדענקט, אז די דאקומענטען שטאמען פון רויב און מארד.

— ווילט איהר מיך אלזא שאנטאזשירען? דארף איך דאס אזוי פערשטעהען!

— פערשטעהט ווי איהר ווילט, איך וויל מיין ציל דערגרייכען, די שטארקע ווערטער, וועלכע איהר בענוצט וועלען אין דעם פאל גארנישט העלפען. הארכט ליבער מיין עצה און בעגעהט זיך מיט מיר אנדערש. מיר וועלען שמועסען, זיי צוויי מאנספערשוינען און וועלען צווישען זיך אַדורכקומען, מיט דער טאקטיק וועט איהר ביי מיר נישט אויספיהרען.

— איך בין נישט געשטימט מיט אייך צו שליסען קיין שום געשעפטען, איך האב אייך אלס מיין בעאמטען בעאויפטראגט אדורכצופיהרען אנ'ארבייט און מיט דעם זענען אונזער פאמיליערע בעציהונגען פערענדיגט.

— הער גוטמאן, דוכט זיך מיר, אז איהר האט מיט מיר גאנץ אנדערש גערעדט, ווען איהר האט מיר די ערפינדונג איבערגעגעבען. איך אליין לעב דאך אויך נישט אויף יענער וועלט. איך ווייס דאך גאנץ גענוי, אז די ערפינדונג איז צוגע'גנב'עט געווארען, אז דערביי איז ערמארדעט געווארען א מענש. דעריבער ראט איך אייך מיט מיר גאנץ אנדערש צו רעדען.

— טאקע דערפאר, ווייל די ערפינדונג שטאמט פון א גנבה און מארד וויל איך מיט איהר נישט האבען צו טון.

— און וואס איז געווען ביז איצט? איהר האט וועגען דעם נישט געוואוסט, פארוואס האט איהר מיר געגעבען 5000 זל. און מיר נאך צוגעזאגט גילדענע גליקען? פארוואס האט איהר מיר בעפוילען צו שווייגען? פארוואס האט איהר דעם גאנצען ענין ערלעדיגט אזוי געהיימניספול?

דער געשפרעך מיט אינזש. מערטענס איז פאר גוטמאנען געווען א בייזער קלאפ. ער האט נישט בעזעהען קיין אויסוועג, ווי אזוי זיך ארויסצובעקומען פון דער נעץ, וואס ער אליין האט פאר זיך פערשפרייט. אין דעם טאג, מיט וועלכען מערטענס האט מיט איהם גערעדט, האט ער שוין געפיהלט, אז דער אינזשיניער גרייט עפעס, אז ער וועט איהם נישט פטור ווערען.

— גוט האט גוטמאן געזאגט, מיר וועלען רעדען ווי מאנספערשוינען, אדער בעסער געזאגט, ווי סוחרים, ה' מערטענס וויפיל קאסט עס, אז איהר זאלט מיר די דאקומענטען צוריקגעבען?

— פאר וועמען האלט איהר מיך, הער פאבריקאנט גוטמאן, איך בין נישט געקומען נאך געלד צו אייך.

— אלזא, וועגען וואס דע זהאנדעלט זיך?

הער גוטמאן מאכט אייך נישט אזוי טאמעוואטע, אייער טאכטער ראמא האט אייך דאך זיכער איינפארמירט וועגען אלעם.

— מיין טאכטער? מיין ראמא? וואס מיינט איהר דערמיט צו זאגען?

— איך מיין צו זאגען, אז איך וויל פון מיין פאדערונג נישט אפטרעטען.

— וואס האט מיין טאכטער צו טון מיט דעם גאנצען ענין און וואס פאר א פאדערונג האט איהר, מ'קען דאך משוגע ווערען. וואס טוט זיך דא?

— הער גוטמאן איהר זענט צופיל אויפגערעגט היינט. מיר וועלען אנ'אנדערש מאל שמועסען, אויף ווידערזעהען.

איידער גוטמאן האט זיך נאך בעוויזען ארומצוזעהען איז שוין מערטענס נישט געווען. ביי גוטמאנען אין קאפ האט געשווינדעלט, ער האט געציטערט ווי א בלאט. נאך קיינמאל האט ער זיך נישט געפיבען אין אזא שווערע לאגע ווי דאסמאל. באלד אין אנהויב פון דער געשיכטע מיט דער ערפינדונג האט ער זיך נישט אפגעגעבען קיין חשבון פון דעם, וואס ער געהט טון, און איצט זענען שוין פערהאן די קאנסעקווענצען.

— וואס זאל איך טון? האט ער זיך געבראכען די הענד. מיט וועמען זאל איך מיך בעראטען? וואס האט מיין איינציג קינד פאר א שייכות צו דער שרעקליכער געשיכטע? ווי אזוי דארף ער האנדלען אויף ווייטער? פארוואס איז זיין טאכטער נישט געקומען צו איהם, ווען זי ווייסט עפעס, אדער האט אנ'אינטערעס פאר דער געשיכטע.

ערשט איצט האט זיך גוטמאן ארומגעזעהען, אז ער קען כמעט נישט זיין איינציג קינד, אז ער קען נישט איהר אויפפיהרונג, כאראקטער, וועלט-אנשויאונג און פלענער, ער האט זיך דערפיהלט אזוי איינזאם, אזוי אונבעהאלפען, ווי א קליין קינד. און אזוי זיצענדיג ביים שרייב-טיש, האט ער איינגעגראבען דאס פנים אין די הענד און זיך שטארק פונאנדערגעוויינט.

(המשך קומט).

אייראפא, אזיע און אמעריקא אין א מעת-לעת

שטריכען און בעמערקונגען פון א רייזע איבער'ן סאוויעטען-פערבאנד

פון ד. וואליז.

2 (*

אט זענען מיר געווען אין „אמעריקא" — אין דער וועלט פון טעכניק און קולטור, און אט זענען מיר אין אזיען — אין א פרימיטיווער וועלט, וואו מענשען לעבען, ווי זיי האבען געלעבט מיט הונדערטער יאהרען צוריק.

דער קאנטראסט צווישען די צוויי וועלטען איז אזוי גרויס, אז עס גלויבט זיך קוים עס זאל זיין וואהר, עס דאכט זיך אייך, אז עפעס אנ'אונזיכטבארע האנד האט אוועקגערוקט איין דעקאראציע און אוועקגעשטעלט א צווייטע, ווי מען בייט דעקאראציעס אין טעאטער.

מיר פאהרען אויף אויטאמאבילען איבער דעם מיליטעריש-גרוזינישען שאסעע-וועג — איינע פון די שעהנסטע און וואונדערבארסטע שאסעע-וועגען אין דער וועלט.

קאליפארניא, איטאליען און שווייצערלאנד האבען אוועקגעגעבען דאס שעהנסטע, וואס זיי פערמאגען צו בעשאפען א נאטור-פראכט, וואס איז פונקט אזוי בעצויבערנדיג, ווי זי איז איינדרוקספול.

אייער אויטאמאביל קלעטערט אויף א קארקפרעכענדיגען וועג, וואס שלענגעלט זיך ארויף און אראפ צווישען ריזען-בערג, בעקרוינטע מיט בלישצענדיגע קרוינען פון אייביגען שניי, צווישען בערג, בעדעקטע מיט גאלד און פורפור היטלען פון וואלד אין טיפען הערבסט; איהר שניידט דורך ווילדע, גרויסע פעלזען מיט טיפע קנייטשען אויף זייערע פיל טויזענד-יעהריגע רוקענס; איהר דרינגט אריין אין פעלזען שפאלטען, וואוהין קיין איין זיבעצן שטראהל איז נישט אריינגעדרונגען זינט די וועלט איז בעשאפען געווארען, און איהר קומט צוריק ארויס פון דער פינסטערער פינסטערניש אין דער ליכטיגער וועלט, וואו עס שפרייטען זיך פאר אייך מיט אמאל פונאנדער זוניגע, ברייטע טאלען, בעפלעקט מיט מיילען ברייטע פלעקען פון גאלד, גרינס און פורפור, ווי איין גרויסע לאנדקארטע פון דער וואונדערבארער נאטור....

ערגעץ פון ווייט דערגרייכט צו אייער געהער דער גערויש פון א פערביילויפענדיגען צוג. אבער דאס איז נישט קיין באהן-צוג, — דאס איז דער גערויש פון א האסטיגער בארג-טייכעל, וואס לויפט איבער א שטייניגען גרונט....

מיילען-הויך האבען מענשען אויסגעהאקט פאר זיך וואוינונגען גלייך אין די אייביגע פעלזען, וואו זיי זעהן אויס ווי פויגעל-נעסטען. די סטאגעס היי — ווי קליינע הייקופקעלעך, צופעליג אנגעווארפענע ערגעץ אויף א מארק נאך א מארק-טאג. די סטאדעס שעפסען, וואס פיטערען זיך אויף די זייטען פון די בערג, זעהען אויס ווי שפיל-צייג שעפסעלעך, וואס מיר שענקען קינדער צום שפילען,

*) זעה „נייער פאלקסבלאט" נומער 44.

אין די פאסטוכער געבען זיי — ווי די קארליקלעך.

עס קומען אייך עטקעגען פוסגעהער, וואס דער מאהנען אייך מיט זייער אויסזעהן און קליידונג די „העלדען" פון אפעראס, און רייטער, וואס רודפען ארויס אין אייער זכרון די מעשיות וועגען וואלד-רויבער און גזלנים, וואס איהר האט געלייענט אין אייער קינדהייט....

און אט זעהט איהר גאר א טשיקאווע זאך: אין מיטען זומער דראפעט זיך אויף די גלייכע ווענט פון א שמאלינקער בארג-סטעזשקעלע א שליטען, געשפאנט צו צוויי בויוואלען. איהר פרעגט, וואס דאס בעדייט און ארטיגע אייבוואויבער ערקלערען אייך, אז אויף רעדער וועט איהר קיינמאל נישט דערקלייבען זיך צום שפיץ בארג אויף אזא ווילד-משופע'דיגער וועג; די רעדער וועלען זיך קייקלען אויף צוריק. מען מוז דעריבער בענוצען א שליטען, אום זומער. חוינטער קען מען אויף א שליטען אויך נישט צוקומען אהין, סיידען עס איז קיין שניי נישטא...

און ווי ווייט, ווי אפגערוקט דאס אלץ איז פון דער וועלט פון קולטור, פון טעכניק און פון אלץ מיט וואס עס לעבען און פארוואס עס קעמפען מיליאנען מענשען אויף יענעם זייט פון ד' יבערג! איך דאכט זיך! אז איהר זייט נישט 24 שעה רייזע, נאר 24 הונדערט יאהר צוריק פון דעם, וואס איהר האט ערשט נעכטען געזעהן.

בלוטיגער קלאסען-קאמף און דאס „אידיליש" לעבען פון דעם האלב-פרימיטיווען בארג-איינוואוינער; אנ'אויטאמאביל, וואס „נעהמט" דעם העכסטען בארג מיט דער לייכטקייט פון אנ'אדלער, און שליטענס געשפאנט צו בויוואלען אין מיטען זומער; טראקטארס און קאמביינס אין אמעריקאניזירטען סאווכאז „קעמעל". און לעבעדיגע קעמלען, וואס שפרייזען אין א לאנגער שורה ווי ערגעץ אין דער וויסטעניש; דאס לעצטע ווארט פון טעכניק און וואנדער-פעלקער, וואס לעבען אין ביידלעך, אייראפא און אזיען....

אפילו די נעמען פון די ישובים קלינגען „אזיאטיש": סאראסא, קאושאור, טייוועלס טהאל...

ווי שטענדיג אין די דאזיגע געגענדען איז די נאכט צוגעפאלען מיט אמאל אהן א בין-השמשות. אונזערע אויטאמאבילען האבען זיך ארויסגעריסען פון צווישען די בערג און פעלזען און האבען זיך מיט דאפעלטער שנעלקייט געלאזען איבער דעם גלייכען, גלאט-געפלאסטערטען וועג, וואס פיהרט צו טיפליס, פון ווייטען האבען זיך בעוויזען די ערשטע עלעקטרישע פייערלעך.

דאס איז די ניי-אויסגעבויטע טראנסקאווקאזער עלעקטרישע סטאציע — האלט דער שאפער פאר זיין חוב אנצוזאגען אונז. 56 טויזענד קילאוואט — גיט ער צו, ווילענדיג, ווי עס שיינט, ארויסרופען אונזער בעוואונדערונג — פערזארגט גאנץ טיפליס און אומגעגענד מיט עלעקטרישער טרייב-קראפט און מיט בעלייכטונג... מ'וועט אייך שוין מארגען אהינפיהרען — פערזיכערט ער אונז.

אין 10—15 מינוט שפעטער זענען מיר אריינגעפאהרען אין דער הויפט-שטאט פון דער פרעהליכער פון נאטור-געבענשטער גרוזיע — קיין טיפליס.

אין איין טאג האבען מיר דורכגערייזט אמעריקא, אזיע און צוריק געקומען קיין אייראפא...

(סוף).

היינט און פאלגענדע טעג!

מיט קאסטען פון 2 מיליאן דאלאר! דאס בעדייטענדסטע קלאנג-פילם מייסטערווערק לויט דער בעוואוסטער ערצעהלונג פון Gaston Leroux א. נ.:

געשפענסט אין דער אפערע

פרעכטיגע קרעאציע פון אונפערגעסליכען מייסטער פון דער מאסקע

LON CHANEY

אין די הויפט-ראלען:

Mary Philbin, Normaa Kerry

— נעכסטער פראגראם: —

„דער קעניג פון די בעטלער"

אנהויב אין געווענליכע טעג 4.30 נאכמיטאג שבת, זונטאג און יום-טוב 12.30 בייטאג

פאפולערע פרייזען.

DR. MED.

L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעמט אן פון 12–1 און פון 7– 4 אווענד.

לאדזער יודישער קאמער-טעאטער

נייער „ארט"

אין ווייסען זאל מאנטייפעל זאכאדניא 43

קינסטלערישער לייטער: משה בראדערזאן.

לעצטע 3 טעג פון גרויסען פראגראם № 4

„ס'רעדעל דרעהט זיך"

פרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.

היינט פרייטאג 2 פארשטעלונגען: 7.45 און 9.45 אין אווענד.

פראגראם: 1) פראלאג, 2) טויטע חסידים, 3) ביכער, 4) אין וואקזאל, 5) ארבייטסלאזער, 6) פאר הנפה-וקידושין, 7) בעלי-עגלות, 8) אויף א שטיקעל ראדיא, 9) דער שליסער, 10) אויף בעל, 11) מאנטשעסטער בייקאלע דעם ערשטען, 12) ארבעטסקע, 13) צ'אם—דו—קי מ'אס—די—קי.

אנסאמבל לויט א.ב. פרייע: וויסעלע גירל, מרים דזלסקא, לאלא זילבערמאן, שיינע מרים, משה פעטערמאן, כענער: ח. אלטמאן, שמואל גאלדשטיין, שמעון דזשיגאן, מאטל קאן, יעקב ריינגלאס, ישראל שומאכער, יוסף שיפער

מעקסטען: ם. בראדערזאן, רער מונקעלער און אהטורשעקע. מוזיק: ה. רובין, א. בייגעלמאן. דעקאראציעס און קאסטיומען: י. ברוינער, טענץ און פלאסטיק: ז. קרושובנא און מ. שלפטון. רעזשי—דזשיגאן, שומאכער, מוזיק-לייטער—ה. רובין, ליכט-עפעקטען—יערא. בינע-אינספעקטאר—מ. קא.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון 11 — 2 בייטאג און פון 5 אוו. שבת און יום-טובים אין גאנצען טאג

פרייטאג דעם 27-סטען פעברואר ד. י. פרעמיערע פון נייעם 5-טען פראגראם

דער פארראט

(נאוועלע פון ענגלישען לעבען)

פון דייניס ראבינס.

די פרוי איז געווען די ערשטע, וואס האט פערנומען דעם גערויש פון שליסעל, מיט וועלכען מ'האט אונטען געעפענט דעם טויער. דאס הויז האט געהאט דריי שטאק. אבער איהר אויער איז געווען זעהר עמפינדליך פאר גערוישען און זי האט עס דערהערט. איהר מאן האט געהאט זיין אייגענעם שליסעל צום טויער און דער יונגערמאן, וואס איז געווען מיט איהר אין שטוב, האט זי היים געקושט. ער איז געווען אין זיין אווענדאנצוג, האט געהאלטען דעם רעגענמאנטעל אויפ'ן ארעם. זי, איז שווארצען קלייד, איז געווען א שלאנק, בלאנד-האריג בעשעפעניש. זי האט זיך בעפרייט פון זיינע קושען, איז געווארען דונקעלרויט און געהארכט מיט שרעק און שפאנונג.

— גאט! — האט זי קוים געפליסטערט — דאס איז דזשארדזש!

— דאס איז אונמעגליך, — האט געענטפערט מאריס טרעוואר.

— איך זאג דיר, אז דאס איז ער אליין, — האט געזאגט פרוי ווערמינגטאן, איינגאנצען אנ'איבערגעשראקענע און א פערבליפטע.

— האסט דאך געזאגט, אז ער וועט נישט זיין אינדערהיים....

— יא, — האט זי א קרעכץ געטון, — ער האט מיר געזאגט, אז ער פאהרט געשעפטליך קיין האלאנד...

— אזוי ווי מ'האט אונז געכאפט ביי דער האנד. — האט רוהיג געזאגט דער יונגערמאן, — מוזען מיר קוקען דעם אמת גלייך אין די אויגען. דו ווייסט, אז איך האב דיך ליב, אליוו. לאז דיך שיידען פון מאן און איך וועל מיט דיר חתונה האבען.

— גאר, — האט געענטפערט פרוי ווערמינגטאן. — מיר האבען נישט קיין זגראשען געלד. איך געהער נישט צו יענע פרויען, וואס קאנען לעבען אין ארימקייט. מיר מוזען תיכף עפעס בעשליסען. דו מוזט מיך ראטעווען פון דער לאגע.

זיי האבען זיך אנגעקוקט. זי איז געווען אויסער זיך, ער איז געווען איבערראשט און פערשעמט. אליוו ווערמינגטאן איז געווען א קלוגע פרוי און האט פאר די 6 יאהר פון איהר צוזאמענלעבען מיט דזשארדזשען גוט געקענט זיין כאראקטער און אלע זיינע געוואוינהייטען. זי האט געגנוי' געוואוסט. וואס ער וועט איצט טון. ער וועט אריינגעהן אין עס-צימער, זיך אנגיסען א גלאז וויסקי מיט סאדע און פערפיהרען מיט איהר א רוהיגען קורצען שמועס. מאריס, דער געליבטער, טאר דאס צימער נישט פערלאזען, אז נישט וועט זיין א סך ערגער: די זאך וועט אויפגעדעקט ווערען. און אויפפיהרען די בעקאנטע קאמעדיע, בעת וועלכער דער אפגענארטער מאן געפינט זיין קאנקורענט אין א קאסטען, האט זי אויך נישט געוואלט.

זי האט דעריבער אזוי געטון. זי האט זיך געלעגט אין בעט, זיך איינגעוויקעלט אין דער קאלדרע, און דאן צוגעווארפען מאריסען א טאשעלטיכעל.

— נעהם דאס טיכעל; — האט זי געזאגט, — טונק עס איין אין וואסער און דערנאך גיב עס מיר צוריק. נאר מאך עס שנעלער — געדענק אן גאט! און טו אלץ, וואס איך זאג דיר. דאן וועט אונז גארנישט געשעהען.

ער האט איהר בלינד געפאלגט. זי האט זיך געלעגט דאס נאסע טיכעל אויפ'ן שטערן.

— דזשארדזש האט דיך קיינמאל נישט געזעהן,

— האט זי האסטיג א זאג געטון, — ער קען דיך נישט. מיר וועלען זאגען, אז דו ביזט א דאקטאר, אז דו הייסט ד"ר לין. איך בין פלוצלונג קראנק געווארען. עס איז אינמיטען דער נאכט. די דינערשאפט שלאפט, איך וויל קיינעם נישט שטערען — האב איך דעריבער אנגעקלונגען אליין צום דאקטאר און דו, דאס הייסט: דער דאקטאר איז געקומען. אויב דו האסט מיך ליב — טא שפיל מיר צוליב די דאזיגע ראליע. דזשארדזש איז א נאאיווער מענש עס וועט איהם גארנישט איינפאלען.

ער האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ צום צייכען, אז ער איז גרייט צו טון אלץ, וואס זי הייסט. אין הארצען איז ער געווען געגען דעם, אבער, וואס קאן ער טון, אויב זי וויל זיך נישט גטין מיט'ן מאן? מען מוז אין אזא פאל ראטעווען איהר עהרע.

דזשארדזש ווערמינגטאן איז אריין אין צימער. ער האט א דערשטוינטער געקוקט אויף דעם עלעגאנטען הערר אין סמאקינג, דערנאך אויף זיין פרוי אין בעט. אליוו האט געקרעכצט מיט אפגעהארעוועטער באטירליכקייט.

— דזשארדזש, דארלינג! — איך בין אזוי צופרידען, וואס דו ביזט צוריקגעקומען. איך פיהל מיך שלעכט, זעהר שלעכט. איך האב אונזער הויזדאקטאר מיסטער פיקסמאן נישט געקאנט געפינען. געקלונגען און געקלונגען — ער איז נישטא און דאס איז דאקטאר לין.

ווערמינגטאן האט זיך געווענדעט צום יונגערמאן און א פערזארגטער א פרעג-געטון:

— וואס פעהלט איהר? איך האף, אז קיין שום ערנסטעס, הערר דאקטאר.

א שוויס האט בעדעקט טרעווארס שטערן.

— גוט אווענד, סער, — האט ער געזאגט, — אי דפערשטעהע אייער זארג, אבער אייער פרוי איז גאנץ געזונד. עס איז בלויז געווען אהנמאכט. זי דארף זיך אביסעל אפרוהען.

קוים, קוים האט ער ארויסגעבראכט די ווערטער מורא-האבענדיג צו קוקען אין פרוי ווערמינגטאנס זייט.

אליווס המצאה האט זיך ארויסגעוויזען פאר געלונגען. מ'האט נאך געררעדט אביסעל וועגען געזונד-זאכען און טרעוואר, דער פריש-געבאקענער דאקטאר, האט זיך גענומען געזעגענען.

— אבער וואס גיט מען איהר, הערר דאקטאר? איהר האט דאך איהר נישט פערשריבען קיין רעצעפט!

טרעוואר איז געווארען אביסעל צומישט, אבער ער האט זיך אבער באלד בעהערשט. ער האט ארויסגעצויגען פון מאנטעל-קעשענע א פלעשעל אויף וועלכען עס איז געשטאנען: אספירין. ער האט געלייענט אויף קאפ-וועהטאג און האט שטענדיג געהאט ביי זיך „אזעלכע זאכען". מיט א וויכטיגער דאקטארשער מינע האט ער דערלאנגט דאס פלעשעל דעם מיסטער ווערמינגטאן.

— גיט איהר צו צוויי פון די דאזיגע פראשקעס מיט אביסעל וואסער. מארגען אינדערפריה וועל איך מיך ווידער אריינכאפען צו זעהן, וואס אייער פרוי מאכט...

און מיט שנעלע טריט האט ער פערלאזט דאס הויז....

טרעוואר האט אהיימגעהענדיג געקלערט וועגען דעם, אז די געשיכטע איז געווען, וואס אנ'אמת, זעהר א פריקרע, אבער אליוו האט צוגעטראכט א וואוילע המצאה. אויף אזוינס איז פעהיג נאר א פרוי.

ער האט זיך געפיהלט בערוהיגט, כאטש די זאך האט איהם וועה-געטון, ער איז געווען ערשטוינט צו זעהן, אז אין זיין ביבליאטעק-צימער איז נאך ליכטיג. זיין פעטער ארנאלד בלומפעלד, א פראפעסאר פון כעמיע, וואס האט זיך אקערשט צוריקגעקעהרט פון א רייזע איבערן אריענט, האט ביי איהם געוואוינט. ער האט זיך דעריבער משער געווען, אז זיין פעטער האט זיך אזוי פערטיפט אין זיינע שטודיעס און עקספערימענטען, אז ער האט פערגעסען אן שלאף.

דער פראפעסאר איז איהם ענטקעגענגעקומען ער האט אויסגעזעהן פערזארגט.

— מאריס, — האט ער געזאגט, — איך האב אומעטום געקלונגען — ביזט אין ערגעץ נישט געווען. האסט דאך געזאגט, אז דו געהסט אין קלוב, ביזט אבער אויך דארט נישט געווען.

טרעוואר האט לייכט געשמייכעלט און האט זיך אנגעצונדען א ציגאר.

— איך בין, אנשטאט צו געהן אין קלוב, געגאנגען אין טעאטער, כ'האב געזעהן אנ'אינטערעסאנטע פארשטעלונג.

— און איך, שטעל דיר פאר, בין געווען אויסער זיך פאר אויפרעגונג. — האט געזאגט דער פראפעסאר. — האסטו נישט אמאל פון מיין צימער גענומען דאס פלעשעל, אויף וועלכען עס שטעהט „אספירין"?

טרעוואר איז בלייך געווארען, די ציגאר איז איהם שיער נישט ארויסגעפאלען פון האנד.

— יא, איך האב אזוי געטון. פארוואס פרעגסטו? איך טראג מיט זיך שטענדיג אספירין צוליב מיין אפטען קאפ-וועהטאג. איך האב דאס פלעשעל אראפגענומען פון דיין קאמין-געזימס.

— אבער האפענטליך האסטו עס נישט בענוצט. ניין, אויף וויפיל איך זעה און פערשטעה האסטו עס נישט געטון!

פראפ. בלומפעלדס קול האט געציטערט.

— איך האב מיך שוין אליין פערשאלטען צוליב מיין אפגעלאזענקייט. ווען איך האב היינט נאכמיטאג געמאכט מיינע כעמישע עקספערימענטען, האב איך אין א לעדיג פלעשעל. וואו ס'איז פריהער געווען אספירין, אריינגעלעגט א פאר ווייסע טאבלעטקעס — גינאטענע הייסען זיי — סם-המות! גיב מיר, אום גאטעס ווילען, צוריק די פלאש. מיין געוויסען וואלט געווען בעלאסטעט מיט א מארד... וואס איז געשעהען, מאריס? האלט דיך צו, דו פאלסט דאך!

טרעוואר איז געווען איינגאנצען צומישט. דאן איז ער, א טויט-בלייכער צוגעלאפען צום טעלעפאן און אנגערופען אליוו ווערמינגטאנס נומער. א הייזעריגע געבראכענע מענער-שטים האט איהם געענטפערט:

— האלא, האלא! ס'איז דאקטאר פיקסמאן?

— ניין, ניין, עס רעדט דאקטאר לין, — האט טרעוואר אויסגעשריגען, — ווי פיהלט זיך מיס ווערמינגטאן?

— זי איז טויט, — האט געענטפערט מיסטער ווערמינגטאן. איך האב איהר געגעבען אייערע טאבלעטקעס און אין פינף מינוט ארום איז זי געשטארבען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאָג 22 ה אדר תרצ"א

פעברואר

זון-אויפגאַנג 6 47

זון-אונטערגאַנג 4.54

אויסגלייכס-אָפּמאַכען אויף 10 און 20 פּראָצענט

טעגליכע כראָניק פון האַנדעלס-געריכט

אין דעצעמבער איז ערקלערט געוואָרען פאַר באַנקראָט די פירמע „שוועלעוו און קאָמפּ." (פּעטריקאָווער 38) און איהרע איינהאַבער שוועלעוו און גאָלדינער. אייניגע קרעדיטאָרען האָבען אויף געפאָדערט צו אַנערקענען אַלס באַנקראָט לעאָן שוועלעוו, וועלכער פלעגט אונטערשרייבען די וועקסלען אונטער'ן שטעמפּעל פון דער פירמע, דאָס געריכט האָט די ווענדונג אָפּגעוואָרפען און דאָס אַפּעלאַציע געריכט האָט דעם לאָדזער אורטייל בעשטעטיגט.

אין יאַנואַר איז פאָרגעקומען אַ פאַרזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען. די מעהרהייט האָבען אָנגענומען דעם פאָרשלאַג אַז די באַנקראָטירטע וועלען זיי בעצאָהלען 10 פּראָצ. פון די חובות אין 4 האַלב-יאָהריגע ראַטעס. די מינדערהייט האָט דערלאַנגט אַנ'אָפּאָזיציע. דער פּראָצעס וועט פאָרקומען דעם 23. ה. ח.

* * *

דאָס געריכט האָט פעסטגעשטעלט דעם באַנקראָט-טערמין פון דער פירמע „לאַנדסבערגער, זיטעג פעלד און רעדעל" אויפ'ן 10. אָקטאָבער 1925, פריהער איז דער טערמין פעסטגעשטעלט געווען אויפ'ן 5. מאַי 1930.

אַזוי אַרום זענען אַלע טראַנזאַקציעס, וואָס די פירמע האָט געשלאָסען 10 טאָג פאַר'ן ביי'עם באַנקראָט-טערמין האָבען נישט קיין שום ווערט.

* * *

אין מאַי האָט די פירמע באַראָווסקי און ראַזענבלאַט (זשעלגנא 5) בעקומען אַ פּראָלאָנגאַציע פון איהרע צאָהלונגען אויף איין חודש, שפּעטער האָט זיך די פירמע געווענדעט נאָך אַנ'ערלויבניש אַנצוהויבען אויסגלייכס-אונטערהאַנדלונגען, די פירמע שלאָגט פאַר צו בעצאָהלען 70 פּראָצ. פון איהרע חובות אין 4 האַלב יאָהריגע ראַטעס. די קרעדיטאָרען האָבען דעם פאָרשלאַג אָנגענומען, דאָס געריכט האָט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

מאַריאַ וואָלף (רעסטאָראַציע נאַרוטאָוויטש גאַס 5) איז פאַראַיאָהרען אין פעברואַר ערקלערט געוואָרען פאַר באַנקראָט. אויך איהר טאָכטער טאָמאַשעווסקאַ וועלכע האַלט אַ פּענסיאָנאַט אין קאַלומנאַ היבטער לאַסק איז אַנערקענט געוואָרען אַלס איהרע שותפטע און איז אויך ערקלערט געוואָרען פאַר באַנקראָט. איצט זענען די קרעדיטאָרען דורכגעקומען מיט די באַנקראָטירטע צו בעקומען 20 פּראָצ. פון די חובות צאָהלבאַר אין 4 האַלביאָהריגע ראַטעס, דאָס געריכט האָט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

פאַר פּינקטליך צאָהלען שטייערן דאַרף מען נישט בעשטראָפט ווערען

מעמאָריאַל פון סוחרים-פאַראיין צום פינאַנץ-מיניסטעריום

דער סוחרים-פאַראיין (פּעטריקאָווער 10) האָט זיך געווענדעט מיט אַ מעמאָריאַל צום פינאַנץ-מיניסטעריום אין וועלכען ס'ווערט צוו. אַנד. געזאָגט:

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט בעפולמעכטיגט די פּרעזעסען פון די פינאַנץ-קאַמערן אַז זיי זאָלען מעגען בערעכנען אין די הורט געשעפטען וואָס פיהרען נישט קיין האַנדעלס ביכער 1 פּראָצ. פון אומזאַץ-שטייער פאַר די יאָהרען 1927, 1928 און 1929, אַגב האָט דאָס פינאַנץ מיניסטעריום פעסטגעשטעלט אַז דאָס אָנווענדען 2 פּראָצ. אומזאַץ-שטייער פאַר הורט-האַנדעלס-אונטערנעהמונגען קען בעדראָהען די עקזיסטענץ פון די געשעפטען. אייניגע שטייער אַמטען האָבען ביים אָנווענדען די הנחה פון 1 פּראָצ. אַרויסגערוקט אַזעלכע פאָדערונגען, וואָס זענען נישט פאַראויסגעזעהען אין דער פאַרארדנונג פון מיניסטעריום — אַזוי למשל האָבען זיי געפאָדערט צוזושטעלען זיי נאָמענטליכע רשימות פון אַלע אָפּנעמער מיט גענויע אָפּרעכענונגען א. א. וו. אין דער לאָדזער פינאַנץ-קאַמער האָט זיך איינגעשטעלט אַ ספּעציעלע פּראַקטיק וואָס איז נישט בעקאַנט אין אַנדערע פינאַנץ-קאַמערן.

לויט'ן צירקולאַר פון פינאַנץ מיניסטעריום נומער 228 פון 15 יולי 1927 Z.D.P.O. 7859/III האָט בישט די הנחה פון 1 פּראָצ. אומזאַץ שטייער קיין שום ווירקונג אויף דער הויך פון די קאָנטאָס פון אומזאַץ-שטייער וואָס ווערען גענומען לויט דער אויסרעכנונג פון 2 פּראָצ. דערפאַר טרעפט זיך אָפט, אַז אַ שטייער צאָהלער וועמען ס'איז אַנערקענט געוואָרען די הנחה, קומט צוריקצאָהלען פאַר איבערגעצאָהלטע קאָנטעס.

אָט למשל ביי אַ סוחר איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אַנ'אומזאַץ פון 500.000 זל. דאַרף ער לויט'ן חשבון פון 2 פּראָצ. בעצאָהלען אומזאַץ-שטייער 12.000 זל. ער האָט איינגעצאָהלט אַ קאָנטע 9,000 זל. דערוויַיל האָט די פינאַנץ-קאַמער אָנערקענט די הנחה פון 1 פּראָצ. קומט פאַר'ן שטייער צו בעצאָהלען 6000 זל.

אָבער די לאָדזער פינאַנץ-קאַמער פיהרט אַזוי אַז דער שטייער-צאָהלער ווערט באַר פערגיטיגט דער געבליבענער חוב און אויב ער האָט איינגעצאָהלט 9,000 זל. ווערט איהם אָנולירט דער רעשט 3,000 זל. און די איבערגעצאָהלטע סומע ווערט נישט צוריקגעצאָהלט.

אַזוי אַרום קומט אויס, אַז די צאָהלער, וואָס זענען צוריקגעבליבען מיט'ן איינצאָהלען די קאָנטעס בעקומען אַ פּרעמיע און די וואָס האָבען זיי איינגעצאָהלט בעקומען אַ שטראָף, אַזאַ בעהאַנדלונג פונ'ם שטייער-צאָהלער ווירקט דעמאָראַליזירענד און פיל סוחרים האַלטען זיך אָפּ מיט'ן צאָהלען די קאָנטעס. צוליב די דאָזיגע סיבות און ווייל די פּראַקטיק פון לאָדזער פינאַנץ-קאַמער ווידערשפּרעכט דער פאַרארדנונג פון פינאַנץ-מיניסטעריום בעטען מיר צו פאַרארדנען דער לאָדזער פינאַנץ-קאַמער, אַז זי זאָל ריכטיג אויספיהרען די צירקולאַרען פון פינאַנץ-מיניסטעריום וועגען אָנווענדען דעם 1 פּראָצ. שטייער אין הורט-געשעפטען און אַז די דיפערענץ צווישען דער איינגעצאָהלטער און פעסטגעשטעלטער שטייער סומע זאָל צוריקגעצאָהלט ווערען אומאָפּהענגיג פון דעם, וויפיל דער שטייער צאָהלער האָט שוין אויפ'ן חשבון פון דעם שטייער איינגעצאָהלט.

בעריהמטער שריפטשטעלער אלפרעד סאבואר-פאזנאנסקי

האט אָנגעקלאגט די אקצ. געזעלשאפט י. ק. פאזנאנסקי

סענסאציאָנעלער פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט

פרייטאָג איז אין היגען קרייז-געריכט פאָרגעקומען אַ סענסאַציאָנעלער פּראָצעס:

אַלפרעד סאַבואַר פאָזנאַנסקי, דער בעריהמטער שרייבער וואָס וואוינט אין אויסלאַנד האָט אָנגעקלאָגט די אַקציען-געזעלשאַפט י. ק. פאָזנאַנסקי. אין 1924 י. האָט אַלפרעד פאָזנאַנסקי געהאַט 381 אַקציעס פון דער פירמע. אין נאָוועמבער 1924 האָט ער אויפ'ן פּערל-ייג פון דער פירמע פאַראָרדענט דער באַנק וואו ער האָט די אַקציעס געהאַלטען, אַז זי זאָל 198 אַקציעס איבערגעבען אין דעפּאָזיט פון דער אַקציע געזעלשאַפט אין וואַרשאַווער דיסקאָנטאַ באַנק. צו די 198 אַקציעס האָט אַלפרעד פאָזנאַנסקי נאָך צוגעטראָגען 217 אַקציעס אַזוי אַז די אַקציע געזעלשאַפט האָט געהאַט אין דעפּאָזיט זייבע 415 אַקציעס,

אין 1930 י. האָט די אַקציע געזעלשאַפט זיך פאַרבונדען מיט אַנ'איטאַליענישער באַנק אין מיילאַנד און האָט אַלפרעד פאָזנאַנסקיס אַקציעס איבערגעגעבען צו דער דיספּאָזיציע פון דער איטאַליענישער באַנק. ווען אַלפרעד סאַבואַר האָט זיך ווענען דעם דערוואוסט, האָט ער טעלעגראַפיש פאַרבאָטען אַרויסצוגעבען זייבע אַקציעס. די אַקציעס זענען אָבער יאָ איבערגעגעבען געוואָרען אין דיספּאָזיציע פון דער איטאַליענישער באַנק און האָט סובואַר אָנגעקלאָגט די אַקציען געזעלשאַפט פאָזנאַנסקי און פאָדערט פון איהר אַז זי זאָל אין פערלויף פון 3 טאָג איהם אומקעהרען זייבע אַקציעס אָדער זייער גלייכווערט.

אין נאָמען פון דער אַקציען געזעלשאַפט איז אַרויסגעטראָטען אַדוו. לאַכמאַנאָוויטש וועלכער האָט ערקלערט אַז די אַקציען געזעלשאַפט האָט געהאַנדעלט אויפ'ן סמך פון אַ שריפטליכער פאַראָרדנונג וואָס איז אונטערגעשריבען געוואָרען דורך מאָריצי הערץ און יאַן בערנאַרד לעווענשטיין, וועלכע האָבען געהאַנדעלט אַלס בעפולמעכטיגטע פון אַלע אַקציאָנערען וועלכע האָבען געשאַפען אַ סינדיקאַט און דער סינדיקאַט האָט געשלאָסען דעם אָפּמאַך מיט דער איטאַליענישער באַנק.

ער האָט דעריבער געבעטען אַרויסצורופען אַלס עדות מאָריצי הערץ און יאַן לעווענשטיין.

דער פּראָצעס איז אָפּגעלעגט געוואָרען.

עקבה רובינשטיין אין לאדז

(2) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט איז קיין לאָדז געקומען דער וועלט-מייסטער עקבה רובינשטיין, וועלכער זאָל אין לאָדז שפּילען איינציַיטיג 30 פּאַרטיען אין שאַך. צו דעם סעאַנס זענען גענומען דער פּרעזעס פון פּוילישען שאַכען פאַרבאַנד ראַנאָזשינסקי, קאַזשמערזש פּילסודסקי (אַ ברודער פון מאַרשאַלעק) פּאַוולאָווסקי, אָרלאַנסקי, אָסאָויעסקי, דער גאַסט וועט אויך שפּילען 6 פּאַרטיען שאַך מיט די בעסטע לאָדזער שפּילער.

SZEPTAŁY

שעפּטאַלען

נעטריקענטע, פיינסטע און געשמאַקסטע פרוכט, נוס בעקאַנט פון פאַר דער מלחמה, זענען ווידער צו בעקומען ב ליג אין אַלע בעסערע קאָלאָניאַל- און פרוכטען-געשעפטען.

1913

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע", נאַרוטאָוויטשאַ 20

אָנפיה־ער: מ. זאַנדבערג און א. בעזמאַן.

גאַסטשפּילען פון דעם וועלט-בעריהמטען קינסטלער

רודאָלף זאַסלאַווסקי

מיט זיין אויסדערוועהלטען אַנסאַמבל

היינט, זונטאָג, דעם 22-טען פּעבראַר ד. י., 8 45 אַ זייגער אין אָוונד

טוביה דער מילכיגער

קאָמעדיע אין 4 אַקטען (5 בילדער) פון שלום עליכם, פולשטענדיג ניי אינסצעניזירט און אונטער דער רעזשי פון רודאָלף זאַסלאַווסקי, מיזיק פון מ. האַכבערג.

הויפּט-ראָל „טוביה" – רודאָלף זאַסלאַווסקי; „גאָלדע סע־צע" – ל. ראָזענבערג; „מנחם-מענדעל" – ליב שריפטזעצער; „מאָטעל קאַמזויל" – שלמה נאַאומאָוו.

מאָרגן, מאָנטאָג, ד. 23-טען, 8.45 אָוונד צו ביליגע פּרייזען פון 80 גר. אַן

אוריאל אקאסטא

אין 5 אַקטען פון קאַרל גוצקאָוו.

הויפּט-ראָל „אוריאל" – ר. זאַסלאַווסקי

דינסטאָג, דעם 24-טען 8.45 אַ זייגער אין אָוונד

טוביה דער מילכיגער

קאָמעדיע אין 4 אַקטען (5 בילדער) פון שלום עליכם.

די הויפּט-ראָל „טוביה" – רודאָלף זאַסלאַווסקי.

אַנסאַמבל: פרויען: ליבאַ ראָזענבערג, רעגינאַ לובאַרטאָווסקאַ, נינאַ סיבירצעוואַ, גרוניאַ וויינשטיַיאַק א. אַ. מענער: רודאָלף זאַסלאָווסקי, ליב שריפטזעצער, שלמה נאַאומאָוו, דוד האַמבורגער, נתן רייכענבערג, שבתי בלאַכער, אַדאָלף בלאַט א. א. אָנפיהרער: שלמה נאַאומאָוו

בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

בעמ.: די אַדמיניסטראַציע גיט אָפּ פאַר אינסטיטוציעס פאָרשטעלונגען צו צוגענגליכע פּרייזען.

פארברייטונגען צו פייערן דעם נאמענס-טאג פון מארשאל פילסודסקי

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן נאָמענס טאָג פון מאַרשאַל פילסודסקי איז געגרינדעט געוואָרען אַ קאָמיטעט וועלכע גרייט די פייערונגען, ס'וועלען אָפּגעדרוקט ווערען אַ מיליאָן פּאָסטקאַרטלעך, וועלכע וועלען צום מאַרשאַל אַרויסגעשיקט ווערען אויפ'ן אינזעל מאַדעירא, וואו ער געפינט זיך איצט. אין לאָדז פיהרט אָן מיט דער אַקציע דער קאָמיטעט וואָס געפינט זיך אויף זשעלאָנאַ 20.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע אויף דרינגענדע שטיצע

(מ) דער אונטערשטיצונגס-אַמט ביים מאַגיסטראַט איז מודיע, אַז מאָנטאָג הויבט זיך אָן די רעגיסטראַציע אויף דרינגענדע מלוכה-אונטערשטיצונג פאַר פיזישע אַרבייטסלאָזע.

איינציַיטיג וועלען אַרויסגעגעבען ווערען טאַלאָנען אויף בעהייצונג פאַר די אַרבייטסלאָזע, וואָס זענען רעגיסטרירט אין אונטערשטיצונגס-אַמט און האָבען נאָך קיין שטעטישע בעהייצונגס-שטיצע נישט בעקומען.

זונטאָג, ד. 23 פעברואַר –
A, B, C, D, E, F,
דינסטאָג, ד. 24 פעברואַר –
G, H, I, J,
מיטוואָך, ד. 25 פעברואַר –
K, L, Ł,
דאָנערשטאָג, ד. 26 פעברואַר –
M, N, O,
פרייטאָג, ד. 27 פעברואַר –
P, R, S,
שבת ד. 28 פעברואַר –
T, U, W, Z, Ż.

ארבייטסלאזיגקייט

42.300 ארבייטסלאזע אין לאדז

אויפ'ן שטח פון מלוכה'שען אַרבייטס-פערמיטלונגס-אַמט אין לאָדז, זענען אויפ'ן 14 פעברואַר געווען פאַררעגיסטרירט 57.506 אַרבייטסלאָזע פון דעם בלויז אין לאָדז 42.300 אונטערשטיצונגען האָבען בעקומען 20 981 אַרבייטסלאָזע, פון זיי אין לאָדז 16.866.

דורכ'ן אַמט האָבען בעקומען אַרבייט 61 אַרויסגעשיקט אויף אַרבייט 89.

דער אַמט האָט איצט 14 פרייע פּלעצער פאַר הויז-דינערשאַפט.

מען זוכט יורשים פון א ירושה

צו דער קהלה האָט מען זיך געווענדעט מיט אַ בקשה אויפצוזוכען די קרובים פון דער אין וואַרשאַ פאַרשטאָרבענער אסתר מיינסקע, וועלכע האָט איבערגעלאָזט אַ ירושה פון 5 טויזענד דאָלאַר, איהר מאַן האָט געהייסען גבריאל מיינסקי פון בריסק. ווער עס ווייס עפּעס, ווערט געבעטען צו ווענדען זיך צום סעקרעטאַר פון דער יודישער קהלה, וואו מען קען בעקומען אינפאָרמאַציעס.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) דאַנצער (זגערזשער 57), גראָשקאָווסקי (ליסטאָפּאַד 17), גאָרפיין (פילסודסקי 54), באַרטאָשעווסקי (פּיעטרקאָווער 164) רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 26), שימאַנסקי (פּשענדזעלניאַ 75).

אכטונג, האנדווערקער!

פון לאדז און פּ אווינץ

וועלכע האָבען נישט די נויטיגע פּאַפּירען, וואָס בערעכטיגען אייך לויט'ן צעכען-געזעץ צו פיהרע אַ וואַרשטאַט. קאָנט איהר אין איַיערע עניגים זיך ווענדען אין בעוואוסטען ביוראָ

„POLPRAW"

ul. PR. NARUTOWICZA 1

fr II piętro. Telefon 170 01

וואו איהר וועט ווערען צוגענהאַפט און פּינקטליך ערלעדיגט.

בעמערקונג: עס ווערען אויך ערלעדיגט עניגים פאַר געזעצלען פון אַלע פאַכען.

שפּרעכשטונדען פון 4 ביז 7 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

אַרעסטירט גנבים אין אַ פערשלאָסען געשעפט

(2) אויף פּיעטריקאָווער 58 אין פראָנט געפינט זיך דער באַקאַנטער וועקסעל־קאַנטאָר פון ס. ווײַנבערג און קאַסמאַן, דער לאָקאַל האָט אויך אַן אַרויסגאַנג פון הינטען וועלכער גרעניצט זיך מיט אַ קאָלאָניאַל־געוועלב.

אַ חוץ דעם סטרוזש פון הויז קזשיזשאַנאָווסקי געפינען זיך נאָך אין הויף 2 סטרוזשעס — אַ נאַכט סטרוזש און אַ טאָג־סטרוזש, וועלכע היטען אַ גאַנצען טאָג די געוועלבער און געשעפטען אין הויז.

נעכטען אינדערפריה אַרום האַלב 7, ווען דער נאַכט־סטרוזש האָט פאַר'ן אַוועקגעהען באַקאָנטראָלירט די געשעפטען, האָט ער אין ווײַנבערגס קאַנטאָר דערהערט עפּעס אַ פערדעכטיגען גערויש, ער איז אַוועק זוכען דעם סטרוזש קזשיזשאַנאָווסקי, באַר ווען ער האָט איהם נישט געפונען, האָט ער גערופען אַ פּאָליציאַנט, וועלכער איז געשטאַנען אויף דער וואַך בײַם רוג פּיעטריקאָווער און נאַרוטאָוויטש־גאַס. אַרומקוקענדיג צוזאַמען דעם לאָקאַל, האָבען זיי פעסטגעשטעלט, אַז אַלע שלעסער זענען גאַנץ און דאָך געפינען זיך אין לאָקאַל פרעמדע מענשען, דער פּאָליציאַנט איז געבליבען שטעהן בײַ דער הינטערשטער טיר אין הויף און דער נאַכט־סטרוזש איז אַוועק רופען דעם פּאָליציאַנט פון רוג 6. שפּעטער און פּעטריקאָווער און האָט וועגען דעם פאַל אויך מיטגעטיילט אין 7. פּאָליציי קאָמיסאַריאַט. פון דאָרט האָט מען מיטגעטיילט אין אויספאָרשונגס־אַמט און ס'זענען באַלד אָנגעקומען דער לייטער פון אויספאָרשונגס־אַמט אויבערקאָמיסאַר ווייער און אייניגע בעאַמטע. נאָכדעם ווי די פּאָליציי האָט אַרומגערינגעלט דעם לאָקאַל פון אַלע זייטען, האָט מען אָנגעקלאַפּט, די גנבים האָבען אַ צייט לאַנג נישט געענטפערט, ווען זיי האָבען אָבער שוין דערזעהען, אַז זיי זענען אַרײַנגעפאַלען, האָבען זיי געעפענט די טיר און זיך געלאָזט אָנטוהן קייטלעך אויף די הענט.

די אויספאָרשונג, וועלכע איז פאָרגענומען געוואָרען האָט פעסטגעשטעלט אַז די קאַסע איז שוין געווען טיילוויז אויפגעריסען, אין אויספאָרשונגס־אַמט האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז אַלע דריי זענען גוט באַקאַנטע פערברעכער, איינער פון זיי מאַקס בראַמינסקי צונאָמען — „דו פּאַס" (זאַקאָנסנא 10) איז שוין אָפּגעזעסען 9 יאָהר פאַר אַ באַנדיטען־אָנפאַל, דער צווייטער יוזעף אַדאַמעק צונאָמען „גײ־סערעק" פינקוס רוטקאָווסקי צונאָמען „אינקאַסענט" איז ערשט אָפּגעזעסען אַן אורטייל פון 3 יאָהר.

מ'רעכענט, אַז אין דער אַפערע איז פערמישט דער סטרוזש קזשיזשאַנאָווסקי איין זוהן זיינער איז ערשט אַרעסטירט געוואָרען פאַר'ן באַנדיטען־אָנפאַל אויפ'ן אינקאַסענט פון גאָלדסאָבעלס קאַנטאָר.

ווי די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, האָט קזשיזשאַנאָווסקי אַרײַנגעלאָזט די רויבער אין הויז און איז אַליין געשטאַנען אויף דער וואַך, ווען ער האָט דערזעהען דעם נאַכט־סטרוזש איז ער אַנטלאָפען, נישט בעווייזענדיג צו וואָרנען די איינברעכער. ערשט אין עטליכע שעה אַרום האָט מען איהם געפינען און אויך אַרעסטירט. אַלע זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין טורמע אויף קאָפּערניק־גאַס.

אין דער קאַסע, וועלכע די חברה האָבען נישט בעוויזען אויפצומאַכען, האָבען זיך געפינען ווערט־פאַפּירען אינלענדישע און אויסלענדישע וואַלוטע אויף דער סומע פון איבער 200,000 זל.

בעשווינדעלט דעם צאָל=אַמט

(2) פאָראיאָהרען אין מערץ האָט דער צאָל־אַמט בעקומען א ידיעה. אז א געוויסער פרושינאָווסקי, וועלכער האָט א רייסעריי אויף פּעטריקאָווער 79 בעשווינדעלט דעם צאָל־אַמט. פאַר זיין רייסעריי פלעגט ער בעקומען פון אויסלאַנד אלטע זאָקען, וועלכע ער פלעגט איבעראַרבייטען אויף וואַטע אין דער ווירקליכקייט פלעגט ער בעקומען נייע זאָקען.

א קאָמיסיע פון צאָל־אַמט, וועלכע איז אוועק אויף א קאָנטראָל האָט בעת דער רעוויזיע געפונען 11 קאַסטען מיט גאנצע אויסלענדישע זאָקען און א חוץ דעם צווישען די אויסגעפאַקטע זאָקען פיל, וואָס טויגען צום בענוצען. מ'האָט די סחורה פערחתמעט. אָבער ווען אין עטליכע טעג ארום איז די קאָמיסיע ווידער געקומען האָט זי געטראָפען שטעהן 11 קאַסטענס אָבער אנדערע ווי די, וואָס זענען געווען פערחתמעט.

פרושינאָווסקיס טאָכטער האָט געפּרובט איבערקויפען די בעאַמטע, אָבער זיי האָבען זיך נישט געלאָזט און געגען פרושינאָווסקין איז פערפיהרט געוואָרען א פּראָצעס, וועלכער איז נעכטען פאָרגעקומען אין פּאָוויאַטאָווי געריכט. פרושינאָווסקי איז פערמשפּט געוואָרען אויף 1 חודש טורמע.

די רעליגיעזע אַרבייטערשאַפט אין קאַמף מיט דער קהלה

אויף דער טעמא „די בעציהונג פון די קהלה'שע תקיפים צו דער יודישער אָרימקייט" איז פאָרגעקומען אין ענגלישען זאַל אַ גרויסער פאָלקס־פערזאַמלונג איינגעאָרדענט דורך די היגע רעליג. אַרבייטער אָרג. „פּועלי־אַגודת־ישראל".

ה' באַמאַץ עפענט די פערזאַמלונג, גיט אַ געשיכטליכען איבערבליק איבער די טעטיגקייט פון דער לאָדזער קהלה פאַר דער גאַנצער צייט פון איהר עקזיסטענץ און גיט איבער דעם פאָרזיץ פון די פערזאַמלונג ה' י. דייטש.

פרנס צעדערבוים בעריכטעט דאַן פון די 5 יאָהר פּועלי־אַגודיסטישער טעטיקייט אין דער קהלה ה' פ. לאַנדבערג האַלט דאַן אַ רעפעראַט אין וועלכען ער כאַראַקטעריזירט די אַרבייט פון אַלע דריי קהלה מעהרהייטען, גרייפט שאַרף אָן די כסדרדיגע הינטער קוליסען פּאָליטיק פון דער קהלה בײַם פערטיילען די פּאָסטענס פון מורה־הוראות און שוחטים, שטעלט פאָר ווי אַזוי עס האָבען אויסגעזעהען דאָס אָנגעמען די יעהרליכע בודזשעטען כאַראַקטעריזירט ווי אַזוי עס האָבען אויסגעזעהען די קוילען־ און פסח־אַקציעס און זאָגט, אַז נישט קוקענדיג וואָס די יעצטיגע מעהרהייט האָט בעוויזען אויעקצושטעלען די קהלה אויף אַ געהעריגע הויך און צו סטאַבּיליזירן איהר אַרבייט איגנאָרירט זי אָבער כסדר די בעדערפענישען פון דער פעראָרימטער יודישער בעפעלקערונג זי האָט נישט געשאַפען קיין איין אומזיסטען חדר, קיין איין האַנדווערקער שולע, אינטערעסירט זיך נישט מיט'ן גורל פון די יודישע וועבער־אַרבייטער, וועלכע ווילען איבערגעהען פון האַנד אויף קראַפט, באַך דעם ווי עס רעדען נאָך די ה"ה ב. נוסבוים און י. זילבערבערג, וועלכע גרייפען אויך שטאַרק אָן די איצטיגע קהלה־מעהרהייט, ווערט די פערזאַמלונג געשלאָסען און עס ווערט אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציע 1) די פערזאַמלונג פון רעליג. אַרבייטערשאַפט פּראָטעסטירט געגען די לאָדזער קהלה — פאַר איהר נישט רעכענען זיך מיט די נויטען פון די פעראָרימטע יודישע בעפעלקערונג, 2) די פערזאַמלונג פּראָטעסטירט גאַנץ בעזונדערס געגען די אָרטאָדאָקסישע פרנסים אין דער קהלה פאַר זייער נישט האָבען די פערשטענדניש פאַר די בעדערפענישען פון די רעליג. אַרבייטערשאַפט, 3) גלייכצייטיג פּראָטעסטירט די פערזאַמלונג געגען די לינקע אַרבייטער פרנסים פאַר זייער פּערעטערישע האַנדלונג אין דער קהלה לגבי אַרבייטער־פראַגען. 4) די פערזאַמלונג דאַנקט די פּא"י פאָרשטעהער אין דער קהלה, 5) די פערזאַמלונג פּראָטעסטירט ווי אַמשאַרפסטען געגען די קהלה פערוואַלטונג פאַר'ן נישט אַדורכפיהרען ביז איצט די קוילען אַקציע און פאָדערט אויף די פערוואַלטונג אַדורכצופיהרען די אַקציע אין פערלויף פון די באַהענטסטע טעג.

יודיש פאָלקס=טעאַטער, זגערזשער 17 טעל. 193-03
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן.

מיט'ן אנטייל פון דער ניי־אַנגאַזשירטער סובּרעטין **רעגינא בוימאַן**, בעוואוסטער אַרטיסט **מ. דראַנאָוו**, בעקאַנטער אַרטיסט **ה. באַלבירסקי, י. טופּמאַן.**

גרויסער ערפאָלג! הונדערטער מענשען אוועק אהן בילעטען!
דער גרויסער שלאַגער, וואָס ווערט געשפּילט אין וואַרשאַ אָהן איבערייס מיט'ן גרעסטען ערפאָלג!
היינט זונטאַג, דעם 22־טען, מאָרגען מאָנטאַג, דעם 23־טען פעברואַר, 9 אָווענד

אויפ'ן וועג קיין בוענאָס=איירעס

(אונטער'ן רויטען לאַמטערן) אין 3 אַקטען מיט געזאַנג פון ר ײ י ז ע ל מ אַ ן
ב י ל ד ע ר: 1) דאָס לעבען פון דער אונטערוועלט; 2) אין פלאַמען פון זינד; 3) אויפ'ן וועג קיין בוענאָס־איירעס; 4) צווישען טויט און לעבען; 5) אָנ'אייגענע מאַמע; 6) נקמה.
אין 1 אַקט בעווייזט זיך אַ שיף פון רוסלאַנד קיין בוענאָס־איירעס.—פּרייזען פון 80 גר. ביז 2.50 זל.

ס'נעהמט אנטייל פּרויען: בעזמאַן, בוימאַן, טופּמאַן, פּאָדערמאַן, ראָזענצווייג. מענער: באַלבירסקי, גוטמאַן, גאָלדבערג, דראַנאָוו, טופּמאַן, נייהויז, פּאָלאַנסקי, פּאַסטעל.
טעכנ. לייטער: ה. גוטמאַן. סופלער: וו. נייהויז. אדמיניסטראַטאָר: נ. גאָלדשטיין.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פאָלקס־טעאַטער. — דער זאַל איז גוט בעהייצט.

ג' דאַמען און הערען!

נוצט אויס די געלעגענהייט
וואָס לאָדז האָט ביז איצט נישט געהאַט!
נור אַ קורצע צייט גיט אַרויס די

PERFUMERJA
S. BUCHWAJC
Piotrkowska 22, tel. 131-43

● אַפּרעמיע ●

יעדער קונדע בעקומט בײַם איינקויף פון 1 זל. אַן אַ קופּאָן, וואָס ברענגט פיל ווערטפולע זאַכען. צווישען אַנדערע:

1) Wieczne pióro ◆ 3) Zegar biurkowy
2) Radjo-aparat z słuchawk. ◆ 4) Piłka nożna און אַ סך אַנדערע

די ג' קונדשאַפט ווערט געבעטען זיך זעלבסט בײַ מיר צו איבערצייגען

פאַר'ן אויפבוי פון אר"ץ=ישראל
די קרן־היסוד אַקציע ווערט ווייטער געפיהרט

דער היגער קרן היסוד קאָמיטעט פיהרט אינטענסיוו ווייטער די אָנגעהויבענע אַקציע לטובת דעם ארץ־ישראל אויפבוי־פאָנד, עס ווערען געמאַכט אַלע אָנשטרענגונגען, כדי צו דערפיהרען די זאַמלונג צו אַ געהעריגען רעזולטאַט, די אַרבייט ווערט אָנגעפיהרט דורך דעם ענערגישען, זעהר ריהריגען דעלעגירטען פון קרן־היסוד־דירעקטאָריום, ה' אשר קאַלאַדני פון תל־אביב בײַ דער מיטווירקונג פון די אָנגעזעהענסטע קרן־היסוד־עסקנים. אין דער זאַמעל־אַקציע האָבען ביז אַהער אַ טעטיגען אַנטייל גענומען פאָלגענדע עסקנים:

דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט, ד"ר מ. ברוידא, ב. וואַקס, פרוי ד"ר ברוידא, אינזש. מ. באַרנשטיין, י. בראַווערמאַן, ל. גאָלדבערג, י. גאָלדין, פרוי דענט, דרייזענשטאַק, פרוי דענט. האַלפּערן, מ. האַלפּערן, דיר. מ. טעמפּעלהאָף, לאַוניק אַ יאָעל, א. י. כהן, ק. לעווענטאַן, ש. לעוו, ל. לעווין, ד. בערקאָוויץ, מ. מרחיב, פרוי ב. ספּעקטאָר, פרוי אסטראַמאָגילסקא, ד"ר ז. עלענבערג, י. פיקעלני, מ. פּלאָטוי, מ. קאַצענעלנבאָגען, מ. קארא, א. ב. קאַצבערג, ל. רוסינאָוו, ש. ז. ראַבינאָוויץ, י. רעדליך, ח. ראַקאָוויץ, אַ שאַפּירא, א. א.

פון דירעקטאָר פון קרן־היסוד אין ירושלים, דיכטער לייב יפה איז דערהאַלטען געוואָרען אַ בריף, אין וועלכען עס ווערט אויסגעדריקט אין נאָמען פון דירעקטאָריום דאַנק און אַנערקענונג אַלע קה"י־עסקנים פאַר זייער אָפּפערפולער אַרבייט און מיטווירקונג צום ביזאַהעריגען ערפאָלג פון דער אַקציע און עס ווערט אַרויסגעזאָגט דער וואונש און האָפנונג, אַז די לאָדזער עסקנים וועלען ווייטער ערפילען זייער חוב פאַר דעם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

לאָקאַל־שטייער

(2) די וואָך האָט זיך פערענדיגט דער טערמין איינצוצאָהלען דעם לאָקאַל־שטייער פאַר'ן לעצטען קוואַרטאַל 1930 י. צוליב דער שווערער צייט האָט דער מאַגיסטראַט דעם טערמין פערלענגערט ביז'ן 14 מערץ. אין ווערט נישט נעמען קיין צינזען בײַ אַלע וועלכע ס'וועט ביז יענעם טערמין איינצאָהלען.

שויז צייט

אויפ'ן פאַבריקס־באַהן האָט מען אָנגעהויבען די רעמאָנט־אַרבייטען אין די וואַרטע־זאַלען פון 2 און 3 קלאַס. די אַרבייטען קומען פאָר אָהן איבעררייס אַ גאַנצען מעת לעת. ס'וואָלט אפשר צייט געווען צו רעמאָנטירען אויך דעם קאַלישער וואָקזאַל, וואו ס'איז שמוציג און דומפּיג.

נייע צוגען

פון 15 מאַי אָן וועלען קורסירען דירעקטע צוגען לאָדז—קאַליש—גדיניא. אין די צוגען וועלען זיך געפינען איינצעלנע וואַגאָנען 1, 2 און 3 קלאַס מיט נומערירטע פּלעצער.

רויבעריי און גנבה

(2) ראָך ראשעק איז אין 1919 י. פערמשפּט געוואָרען אויף 15 י. תפיסה פאַר עטליכע באַנדיטען־אָנפאַלען. נאָך 10 יאָהר אָפּזיצען איז ער בעפרייט געוואָרען, אין דעצעמבער איז ער ווידער בעגאַנגען אַ גנבה און נעכטען איז ער פערמשפּט געוואָרען אויף 8 חדשים טורמע.

געהיימנישפולער טויט

אין מלוכה'שען אַמט צו פאָרשען די לעבענס־מיטעל (גדאַנסקאַ 41) האָט מען נעכטען געטראָפען זיצען אויף זיין שטול בײַ זיך אין קאַבינעט דעם דירעקטאָר פונ'ם אַמט אינזש. קעמפּינסקי.

קיינער האָט נישט געוואוסט וואו ער געפינט זיך זייט אַ טאָג. די סבה פון טויט איז דערווייל נאָך נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען.

תוצרת־הארץ

די אַקציע צו פערשפּרייטען די א"י'דיגע פּראָדוקציע אין לאָדז, געהט מיט גרויס ערפאָלג. די פערוואַלטונג פון דער געז. „למען ארץ־ישראל" בעציט. ס'קומען אויך אָן טעגליך נייע אַרטיקלען, בעמיהט זיך צו פערביליגערן די א"י'דיגע פּראָדוקטען. די באַהענטסטע טעג ווערט אויך ערעפענט אין איי־גענעם לאָקאַל צעגעלניאַנאַ 42 אַ אויסשטעלונג פון די ארץ־ישראלדיגע פּראָדוקטען וועלכע זענען שוין צו בעקומען אין פּוילען. ס'איז צו ערוואַרטען אַז די לאָדזער יודישע בעפעלקערונג וועט די א"י'דיגע אויסשטעלונג בעזוכען, און זיך איבערצייגען אין דער מעגליכקייט פון נוצען און פערשפּרייטען די א"י'דיגע פּראָדוקטען אין פּוילען. די הכנסה פון דער אויסשטעלונג געהט פאַר'ן קרן־קימת לישראל.

קופּאָן
אויף אַ יורידישער עצה
גילטיג זונטאַג, דעם 22־טען פעברואַר

אַ באַקאַנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין רעדאַקציע פון אונזער צייטונג, פּיעטריקאָווער 21.

אינטערעסאַנטען דאַרפען מיטברענגען דעם קופּאָן פון „נייעם פאָלקסבלאַט" — פון דעם זעלבען טאָג. —

די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע
ציהט צוריק איהרע פאָרשטעהער פון דער נאָמינירטער קהלה=פערוואַלטונג

אויף דער לעצטער זיצונג פון לאָדזער ציוניסטישען קאָמיטעט איז בעשלאָסען געוואָרען צוריקצוציהען די פאָרשטעהער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין דער נאָמינירטער קהלה־פערוואַלטונג.

היינט — פאָרלעזונג פון רעד. אוגער
אין דער פאָלקס=אוניווערזיטעט בײַ דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע

היינט, זונטאַג קומט פאָר אין דער פאָלקס־אוניווערזיטעט בײַ דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגעלניאַנאַ 4) די צווייטע פאָרלעזונג פון רעד. י. אוגער אויף ד. ט. „ענגלאַנד און די ענגלישע פּאָליטיק".

די פאָרלעזונג וועט זיך דאָסמאָל אָנהויבען נישט ווי עס איז געווען געמאָלדען אין די פּלאַקאַטען 7 אַ זייגער — נאָר האַלב 9 אָווענד.

די נייע פערוואַלטונג אין דער גמילות חסדים־קאַסע
אויף קעלמאַ 15

אויף דער קאָנסטיטואירענדע זיצונג פון דער פערוואַלטונג זענען די אַמטען פערטיילט געוואָרען אויף פאָלגענדען אופן: לייבעל ברעגמאַן פאָרזיצער, מאיר גלאַס — וויצע פאָרזיצער, בנימין לעזיקאָוויטש — סעקרעטאַר, נטע הימעלפאַרב — קאַסירער. אין דער פערוואַלטונג — אברהם בייהויז, יעקב דוד יאַקובאָוויטש, לייבוש זאַקס: קאַנדידאַט יעקב יוסף זילבערבערג. רעוויזיאָנס־קאָמיסיע — מיכאל שיליץ, דוד בעאַטוס; קאַנדידאַט צו דער רעווידיר־קאָמיסיע פישעל זיסהאָלץ.

משנה שם משנה מזל
און פרנסה וועט דערפון זיין?

דער מאגיסטראט האָט בעשלאָסען צו ענ־דערען דעם נאָמען פון דעם טייל ציגעל-גאס — פון פיעטרקאָווער ביז גדאנסקא — און נייע ציגעל-גאס. די ביידע גאסען וועלען הייסען „שרומסקא". די נומעראציע וועט אויך ווערען געענדערט.

„מחזיקי חולים"
ארדענט היינט איין א יובילעאום

דער פעראיין „מחזיקי חולים" אָרדענט איין היינט, 5 נאָכמיטאָג, אין איינענעם לאָקאַל, קילינסקיעגאָ 120, א 5 יעהריגען יובילעאום מיט'ן אנטייל פון דעם בעוואוסטען חזן פון וואָהלינער שוהל ה' סאָלאָווייטשיק, ווי אויך פון אַן אָרקעסטער. עס וועלען אויך רעפערירען בעוואוסטע דאָקטוירים ספעציאַליסטען. די הכנסה געהט צו עפענען א אמבולאטאָריום ביים פעראיין און אַן אייגענע אפטייק צו ערטיילען בחנם פאַר אָרימע קראנקע מעדיצינישע און נאַהרונגס-הילף ביים „מחזיקי חולים".

פון „החלוץ המרכזי"
דער אפפאהר פון חברים פון „החלוץ המרכזי" אין ארץ-ישראל

נעכטען אָווענד איז פאָרגעקומען דער געזעגענונגס-אָווענד לכבוד די חברים עולים, אין וועלכען ס'האָבען אנטיילגענומען א גרויסע צאָהל חברים און געסט, און אויף וועלכען עס זענען אויך פערטיילט געוואָרען ספעציעלע מתנות געגעבען דורכ'ן ועד פון „אהל-יעקב".

די חברים פאָהרען אָפּ מיט דער פאבריקס-באהן 7.45 פריה.

אלע חברים-ות ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען צו דער באהן.

פערברענט אויף קויהל
א 3 יאָהריג קינד

(א) אין דאָרף כראשטשין היבטער וועלון האָט די פויערטע העלענא ראַל איבערגעלאָזט אַליין איהר 3 יאָהריג קינד. דאָס קינד האָט זיך געשפּילט מיט'ן שטרוי ביים אויוען, דערווייל האָט זיך די שטרוי אָנגעצונדען און ס'האָט זיך אָנגעכאַפּט דאָס קליידעל פון קינד, ווען די שכנים האָבען בעמערקט דעם רויך און זענען אַריינגעלאָפען, האָבען זיי געטראָפען דאָס קינד פערקויהלט. ווען די מוטער האָט זיך דערוואוסט וועגען פאָרפאַל האָט זי בעקומען אַ משוגעת-אָנפאַל, מ'האָט זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אריינגעפאלען אין טייך

(א) אין דאָרף זשעליסלאוו היבטער שעראַדז האָט דער פויער מיטלאַצקי אָנגעלאָדען אַ וואָגען מיט מעהל און איז מיט איהם געפאָהרען איבער'ן פערפרוירענעם טייכעל בלאַשאַנקע. דער אייז האָט זיך איינגעבראָכען און דער וואָגען מיט'ן מעהל איז אַריינגעפאַלען אין טייך. דער פויער האָט זיך אַרויסגעראַטעוועט, ביז ס'איז אָנגעקומען הילף איז דאָס פערד דערטרונקען געוואָרען. ערשט נאָך עטליכע שעה איז געלונגען דעם וואָגען אַרויסצושלעפּען.

לעצטע 3 טעג
פון איצטיגען „ארט"-פּראָגראַם

„דאָס רעדעל דרייט זיך" געהט שוין באלד אראָפּ פון אפיש, און ס'איז באמת א גרויסע שאָד דאָס דאָזיגע גלענצענדע פּראָגראַם איז, אָהן איבערטרייבונג, געשפּילט געוואָרען 5 וואָכען און אויפ'ן קאָנטאָ פון „ארט" איז פערשריבען געוואָרען א גרויסער געווינס.

איצט, מחמת עס האַלט שוין גאָר נאָהענט צום נייעם פּראָגראַם ווערט „דאָס רעדעל דרייט זיך" געשפּילט נאָך עטליכע מאָל.

היינט — 2 מאָל: 8 און 10 א זייגער.

מיטוואָך שפּילט דער „ארט" אין טאָמאַשאָוו.

היינט — די יעהרליכע פערזאַמלונג פון זשורנאַליסטען-סינדיקאט

היינט זונטאָג — 3 א זייגער, צום ערשטען טערמין און 4 א זייגער, צום צווייטען, ווערט אין „גאָלדענעם זאַל" פון גראַנד-האָטעל פאָרקימען די יעהרליכע גענעראַל פערזאַמלונג פון אַלגעמיינעם זשורנאַליסטען-סינדיקאט אין לאָדז.

אויף דער טאָג-אָרדענונג: בעריכט, וואַהלען א. א.

רודאלף זאַסלאַווסקי'ס גרויסער דערפאלג

די ערשטע פאָרשטעלונגען פון רודאָלף זאַסלאַווסקי האָבען געהאַט דעם ערוואַרטעטען ערפאָלג.

צו דער פּרעמיערע האָט רודאָלף זאַסלאַווסקי יענעבען א וואונדערבאַרע פאָרשטעלונג פון שלום עליכמ'ס „טוביה דער מילכיגער". שוין לאַנג האָט מען אין לאָדז נישט געזעהען אַזאַ ריינע, ציכטיגע, האַרמאָנישע און פיינע אין יעדער הינזיכט אויפפיהרונג. בעזונדערס האָט אויסגענומען רודאָלף זאַסלאַווסקי מיט זיין פּרעכטיגע קרעאציע פון „טוביה'". דאָס פּובליקום האָט איהם איינגעאָרדענט א שטורמישע אָוואַציע.

גרויס ערפאָלג האָט אויך געהאַט רודאָלף זאַסלאַווסקי'ס „אוריעל אקאָסטא". צו דער אויפפיהרונג פון „טוביה דעם מילכיגער" וועלען מיר זיך נאָך צוריקקעהרען.

היינט אין אָווענד ווערט געשפּילט „טוביה דער מילכיגער".

א גרויסער פורים-באַל לטובת די באַראַכאָוו-שולען

דער קריין פריינד פון די באַראָכאָוו-שולען, וועלכער האָט זיך געשטעלט אַלס ציל צו שאַפען די געהעריגע געלד-מיטלען פאַר די באַראָכאָוו-שולען און קינדער-היימען, וועלכע לעבען איצט איבער אַ שווערען פינאַנציעלען קריזיס, אָרדענט איין שבת דעם 28-טען פעברואַר אַ גרויסען פורים-באַל אין זאַל פון געוו. אררט, (נגל. זאַל אל. 1 מאַי נומער 2).

HEMOGEN TYLKO Z FIRMA KLAWE leczy OSŁABIENIE BLEDNICE!

ראַדיאָ-פּראָגראַם
זונטאָג, ד. 22 פעברואַר

11.15 טראַנסמיסיע פון גאָטעסדינסט אין פּיקאַרא. 11.58 צייט-סיגנאַל. 12.15 אָראַטאָריום פון באַך. 15.20 מוזיק פון וואַרשאַ. 15.40 פּראָגראַם פאַר עלטערע קינדער. 16.10 לאָדזער פּאָסט-קעסטעל. 16.30 גראַמאָפאָן-פּליטען. 16.40 פּאָרלעזונג פון קראָקאָ. 16.55 גראַמאָפאָן-פּליטען. 17.15 אַנגענעהמע און נוצליכע אינפאָרמאַציעס. 17.30 גראַמאָפאָן-פּליטען. 18.00 פאָלקסטימליכע אַקאַדעמיע. 19.00 פערשידענעס. 19.25 פעליעטאָן. 19.40 פּראָגראַם אויף מאָרגען, קאָמוניקאַט „פון פאַר 100 יאָהר". 19.50 לאָדזער ספּאָרט-קאָמוניקאַט. 20.00 אוידיציע פון ווילנאָ. 20.30 פּאָרטעפיאַן-רעציטאַל פון הענריק קאַרטאָ. 21.15 ליטעראַרישע פירטעל שעה. 21.30 פּאָפּולערער קאָנצערט. 22.00 פעליעטאָן. 22.15 קאָנצערט פון מאַריאַ און קאַזימיעזש ווילקאָמירסקי. 22.35 קאָמוניקאַטען. טאַנץ-מוזיק.

Dr. med. D.
Wajskopf
פּיעטריקאָווער 104 B
טעל. 114.82
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציאַליסט פאַר מאָגען, קישקעס און לעבער, רענטגען. אויפנאַהמס-שעה'ן פון 4 — 7 נאָכמ.

DR. MED.
Haltrecht
ספּעצ.-אַרצט פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקה., קינדערלאָזיגקייט.
נעמט אָ פון פון 12—3 נ"מ און פון 8 ביז 9 אָוונער. זונטאָג פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פּיעטריקאָווער 10
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען.

טוך און קאַרט-לאַגער
SZ. MAROKO, Łódź
נאָוואָמיעיסקאַ 2, פראָנט I שטאָק טעל. 159 48
עמפּפעהלט צום פריהלינג און זומער-סעזאָן א גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און מענער-שטאָפען.

Doktór **KLINGER**
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגער שע. הויט- און האָר-קראַנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָווענד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פּיעטריקאָווער 62"

DOKTÓR
H. WOŁKOWYSKI
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאַנאַ 36, טעל. 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
נעמט אָן פון 9 — 2 נאָכמ. און פון 5 — 9 אָווענד
פאַר דאַמען בעזונדערען וואַרטע-צימער.

Dr. med. **J. Lubicz**
כירורג-אָרטאָפּעד
Gdańska 28, tel. 183-17
צוריקגעקעהרט.
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פּראַצאָווניע פון זעלבסטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, ווי: הילצערקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. ז. וו.
נעמט אָן פון 2,30 ביז 4,30 נאָכמיטאָג.

Lekarz-dentysta
Stanisław Gelberg
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
נעמט אָן פון 10—2 נאָכמ. און פון 4—7 אָווענד.

מאַטאָרען
נייע עלעקטרישע און געניצטע בילליגסטע קוועלע
רעפּעראַטור-ווערקשטעלען
בוי פון קאָלעקטאָרען און אויפרודערער
אינסטאַלאַציעס עלעקטרישע אַפּאַראַט
REKLAMY NEONOWE
Inż. J. REICHER i S-ka, Południowa 28, tel. 21-000

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
פּוזשאַנסקער 11, טעלעפאָן 3763
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָווענד.

ד"ר איזיר נאָז, האַלז, אויערען פ'	1½—12½
ד"ר הערשנער קינדער-קראַנקה.	11-9 3-4½
ד"ר שיפמאַן אינערליכע קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ביבערגאל הויט און וועגער.קר.	11½—12½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד"ר נאַדלבלאַט אויגען-קראַנקה.	12½—1½
ד"ר זאַלצוואַסער כירורגישע קראַנקהייטען	2—3
ד"ר שפּערלאַווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	12½—1½

הייס-טעראַפּיע. שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פאַקט-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַלונגען. שפּריצונגען מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אַפּאַראַט. אויף פּערל-באַד ווינטער אין שטאָט. אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אלע אַרט אַנאַליזען, אויך פּרעגנאַנטן און בלוט
אימפּפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאַזשינסקי-סטאָמאַטאָלאָג
צאָהן-אַרצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציין, קאָראָנען, טאַפּען א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאָג

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקה.
און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אָוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען. קוואַרץ-לאָמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָווענד. — פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן א פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדערער וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

צו די ה"ה גנבים!
אין דער נאַכט פון מאָנטאָג אויף דינסטאָג דעם 16-טען פעברואַר ד. י. איז געגנבעט געוואָרען ביים קאָטלער פּאַטענט-שטרימף 117 טוץ איין נומער ווי אויך 8 טוץ שטרימף אין קראַטען. איך ווענד מיך צו די ה"ה גנבים די סחורה געגען פּוּלען ווערט צוריקצוקויפען, ווייל אַנדערשהאַוו וועלען זיי בעקומען א ווענינער דער פאַר.
דיסקרעציע געזיכערט. מ'קען זיך ווענדען וועגען דעם ענין טעלעפאָניש 131 78 אָדער צו מיר: שטרימף פאַבריק שטערן, שוו. יאַקיבאַ 8.
בעמערקונג: איך וואָרן אלע סוחרים די דערמאָהנטע שטרימף נישט צו קויפען.

קליניק וועכבעריז כירורגישע
„SANATO"
אַגראַראָוואַ 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאַס
ערצטליכע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד
פּרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויגען-אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראָוש
עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
כירורגישע אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאַנטאָר
עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נכמיטאָג.

לעטשניצע
צאָהן-ערצטליכער קאַבינעט
און רענטגען-אינסטיטוט
(דיאַגנאָסטיק, אויסערליכע און לייכט-טיפע טעראַפּיע)
זגערזשער 17 טעל. 116-33
וועגעראָלאָגישער קאַבינעט
טעגליך טעטיג פון 1 — 2 נאָכמיטאָג.

DR. MED. **H. LUBICZ**
ספּ. פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנק.
אויף צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאָג און יו"ט 9—1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל.

Dr. med. **H. Karaś**
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
זגיערזשער 16
נעהמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָווענד.

מיידלעך
פעהיגע צום טאַנצען און זינגען קענען זיך מעלדען פון היינט, זונטאָג און טעגליך פון 12—1 בייטאָג אין דער דירעקציע פון „אררט" זאַכאָדניאַ 43.

א נעוועלב מיט א פראָנטאָווע שטוב און א קוך איז פון זאַפּאַרט אָפּ-צוגעבען. בילליג דירה-געלד. מ'קען עס דינגען אָהן דער קוך. צו ערפאַהרען ביי בערמאַן באַמנאַרט נאַרוטאָוויטשאַ 31, פּאַרטער, לינקס.

דאַנקזאַגונג!
איך דאַנק דעם ה' איצקאָוויטש פאַר זיין אויפריכטיגקייט ביים פערקויף פון בילד, וואָס עס האָט געהערט צום שניידער-מייסטער-פעראיין, וואָס עס איז געווען ביי אהם אין וואָהנונג. ל. אַפּאַטאָווסקי

שטאָפּער-מיידלעך
ווי אויך לערן-מיידלעך ווערען געזוכט
ליפּאָווע 12, וו. 4
פּאַרטער.

2 שטעפּער-אַרבייטער
נייער און ריכטעווער ווערען געזוכט
45 קאָנסטאַנטינער 45
קיבראָס.

צו פערמיטען
2 גרויסע
צימערן
21 פּאָלנאָצנאַ 21.
צו ערפאַהרען ביים וויט

ס'זענען נויטיג 2 יונגלעך
פון 12—14 יאָהר
באַלד געצאָהלט
איז פאַרבען געשעפט ביי פּרידעל, זאַווישאַ 22

א גוט-איינגעאָרדנעט
געוועלב
איז דאָ פון זאַפּאַרט איבער-צוגעבען. פּאָמאָרסקאַ 7 מיט אלע איינריכטונגען אויף יעהר א צוגענגליכען פּרייז. ערקונדיגען ביי פּיינענבוים, פּיעטריקאָווער 27.

שוהפּערינס
פיר פיינערע באָמוואָל-שטאָפּע ווערען זאָפאָרט
געזוכט
זיך מעלדען:
Aleje Kościuszki 90/92

הערן און דאַמען-שניידער
אין דער דעקאַטעור-פאַבריק פּאָמאָרסקאַ 5 (שרעדניאַ) ווערט אָנגענומען צו דעקאַטירען נאָר פאַר 20 גראָשען ביז 3 מעטער, ווי אויך צו פּליסירען פּראַנזעסקע נאָר 1.50 זל. אין פאַר וואַרשאַווער 1 זל. צוליב בעקוועמ-ליכקייט ווערט אויך אָנגענומען אין דער פילריע צעגעלניאַנאַ 36, אין גאַלאַנטעריע-געשעפט. 1354

Dr. med. **NIEWIAŻSKI**
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמ.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. **N. ROZEN**
צאָהן-כירורג
קראַנקהייטען פון דזיאַנסלעס, גימען, ציין א.א.וו.
ציין-רעגולירונג, רענטגען-דיאַגנאָסטיק.
אנדזשעיאַ 7, טעל. 216-57.
עמפּפאַנגס-שעהן' פון 3—7 נאָכמ.

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם!

1) „די מזרח-בלום"
רעאליזירט דורכ'ן שעפער פון „דער גבור איז קייטעו".
אין די הויפטראלען:
JAQUE CATELAINE i CLADIA VICTRIX

2) אין די נעגעל פון אזיאטען
גרויסער סענסאצ. פילם. פאסירונג בעת דער כינעזישער רעוואלוציע.
אין די הויפט-ראלען: **William Haines, Anita Page**

געקליבענער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי
אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג
און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאג. דער זאל איז גוט בעהייצט.

Dr. med.
W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן פון 2—3 נאכמ.
און פון 7½—9 אוונד.

— א —
וואוינונג
בעשטעהענד פון 7 ציי-
מער אין צענטרום שטאט
געאייגנעט אויף א האנ-
דעלס-לאקאל אדער אויף
א ביורא איז פון זאפארט
צו פערמיטען. צו ערפאה-
רען טעלעפאניש 146 66

א גוטער פונקט
פאר א שניידערין איז
איבערצוגעבען פרייזוויר-
דיג. צו ערפאהרען אל. 1
מאי 25, ביי קיוואה.

די פערוואלטונג
פון דער יודישער קהלה אין לאדז
מאכט בעקאנט, אז דער קהלה-בודזשעט אויפ'ן יאהר 1931,
ווי אויך דער 1-טער טייל פון עטאט-רעגיסטער אויפ'ן יאהר 1931,
וואס ענטהאלטעו די עטאט-צאהלערס פון די גאסען:
אבראמאווסקיעגא, אל. קאשטשושקי, אל. 1-טער מאי, אננא, אנשטאט,
אנדזשעיא, צעגעלניאנא, צמענטארנא, טשערוואנא, 28-טער קא-
ניאווער שיסער-פולק, וואנגעליצקא, גדאנסקא, גלובנא, גראכא-
ווא, יוליושא, קאליסקא, קאמיעננא, קאראלא און קיליוסקיעגא
ווערען לויט די עקזיסטירענדע פארשריפטען
אויסגעלייגט צום דורכזעהען במשך פון 8 טעג
ד. ה. פונ'ם 22-טען פעברואר ביז'ן 2-טען מערץ ה. י. איינשליסליך, אין דער
קהלה-קאנצעלאריע (פרייהייטס-פלאץ 6) אין די שעה'ן פון 10 ביז 1 א זייגער בייטאג.
לאדז, דעם 20-טען פעברואר 1931.

אכטונג, שפארט געלד!
זאל יעדער וויסען, אז פון היינטיגן טאג ווערט אין דער בעוואוסטער
בעמישער דאמף-וועשריי-אנשטאלט און פארבעריי
א דאנק די מאדערנע איינריכטונג רעדוצירט
אויף פאלגענדע פרייזען:

הערען-אנציגער	פון 6.50 ביז 7.50	
הערען-מאנטלען	„ 6.50 „ 7.50	
דאמען-מאנטלען	„ 5.50 „ 7.50	
דאמען-קאסטיומען	„ 5.50 „ 7.50	
וואלענע קליידער	„ 3.— „ 6.—	
זיידענע קליידער	„ 3.50 „ 7.—	
סוועטערס	„ 1.50 „ 2.—	

בעמישע דאמף-רייניגונגס-אנשטאלט
און פארבעריי
„EWELINA"
זאוואדזקא 11, טעל. 166-75
גלובנא 1
בעמערקונג: אלער ארט טרויער-גארדעראבען
צום פארבען אויפ'ן פערלאנג פון דער געעהרטע קונדשאפט
— ווערען אויסגעפערטיט אין פערלויף פון 12 שעה. —

הויז-בעזיצער, מיטג., פון לאדזער קרעדיט-פאריין!
מיטוואך, דעם 25-טען פעברואר 1931, פינקטליך 4 א זייגער נאכמ
קומט פאר אין לאדזער קרעדיט-פאריין, פאמארסקא 21

די יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג.

מיר האלטען פאר אונזער חוב אויפמערקזאם צו מאכען, אז די אנוועזענהייט אויף דער גענעראל-פערזאמלונג איז אונגעהויער וויכטיג פאר יעדען מיטגליד און פאר דער עקזיסטענץ פון קרעדיט-פאריין.

אויף דער דאזיגער גענעראל-פערזאמלונג וועלען דעצידירט ווערען ענינים, וואס זענען פאר אייך פון דער גרעסטער וויכטיגקייט.

צוו. אנד. וועט פעסטגעשטעלט ווערען דורך דער גענעראל-פערזאמלונג די הויך פון אדמיניסטראציע-קאסטען און צינזען פאר פארלעגענע חובות. די גענעראל-פערזאמלונג וועט אויך מוזען ארויסטראגען איהר שארפסטען פראטעסט געגען לאדזער שטאט-ראט און מאגיסטראט, וועלכע האבען בעשטימט די הויך פון קאמונאלען צושלאג-שטייער פון הייזער אויף 125 פראצ, בעת אין ווארשא בעטרעפט דער קאמונאלער צושלאג-שטייער נאר 50 פראצ׳

אזא פראטעסט פון דער גענעראל-פערזאמלונג פון קרעדיט-פאריין וועט זיכער האבען די געהעריגע ווירקונג אין ענטשפרעכענדען מיניסטעריום, א דאנק וואס דאס מיניסטעריום קען פעראָרדנען צו פערקלענערען דעם צושלאג-שטייער.

א חוץ דעם וועט די גענעראל-פערזאמלונג וועהלען נייע מיטגלידער און דער דירעקציע, ווי אין אויפזיכטס-ראט אויפ'ן ארט פון די, וועמענס קאדענץ עס האט זיך היי-יאהר געענדיגט.

צווישען די דאזיגע געסונגען זיך פערטרעטער פון אונזער הויז-בעזיצער-פאראיין יודען און נישט-יודען. אונזערע קאנדידאטען קענען נאר דאמאלס זיין געזיכערט, אויב עס וועט נישט פעהלען קיין איין יודישע שטימע פון אונזער קרייז. עס ליגט אין א יעדענס אייגענעם אינטערעס זיך צו בעזארגען בעצייטענס מיט שטים-רעכט.

כדי צו האבען שטים-רעכט דארף מען ארויסנעהמען אין קרעדיט-פאריין אַבי אינטערעסאנט-בילעט. די אינטערעסאנט-בילעטען וועט מען ארויסגעבען נאר ביז דעם 24-טען פעברואר, 2 א זייגער נאכמיטאג.

קיינער בעדארף נישט אפלייגען אויף דער לעצטער מינוט, און מען פאר זיך און זיינע שותפים וואס פריהער בעזארגען מיט אינטערעסאנט-בילעטען.

אויב אימיצער פאהרט אוועק, אדער קען צוליב געוויסע סיבות נישט זיין אנוועזענד אויף דער גענעראל-פערזאמלונג, דאן גיט איבער א פולמאכט א צווייטען הויז-בעזיצער. פולמאכטען גיט ארויס אומזיסט אונזער פאראיין (פעטריקאווער 46).

געדענקט, אז אין אייער אייגענעם אינטערעס ליגט, צו זיין אנוועזענד אויף דער גענעראל-פערזאמלונג.

יעדער מוז קומען שיצען די אינטערעסען פון לאדזער קרעדיט-פאראיין.

קאמיטע פאר אלע אנגעלעגענהייטען פון
„קרעדיט-פעראיין"
ביים צענטר. הויז-בעזיצער-פעראיין (פעטריק.46).
1263

Krajowa Wytwórnia
ZAMKÓW BŁYSKAWICZNYCH
„REOR"

שלעסער אין אלע גרעסען, אלערליי
קאלירען, מיט אדער אהן שליסונג,
גאראנטירט
„REOR" Sp. z ogr. odp.
לאדז, לימאנאווסקי 129
(אלעקסאנדראווסקא) טעל. 185-52.

הלא חכמה תקרא
ותבונה תתן קולה
אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בטח ושענן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאלסט נאר קומען אין ביורא
פון ד. מאנעלא
וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון
צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע
פארטער, טעל. 124-95
וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פינק-
טליך און געוויסענהאפט געשריבען א-
לערליי ביטעס: ציווילנע, קארנע,
האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס,
קליוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע
שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין
אוזשאנד ראזיעמטשא, ווי אויך איבער-
זעצונגען אין אלע שפראכען.
בעמ.: קליוזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווע-
רען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה
מיט אכטונג ד. מאנעלא,
פיעטריקאווער 17, 1-טער הויף
[illegible]

יעדער איינציגער
האט זיך איבערצייגט,
אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אז"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט
מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

הויז-בעזיצער און רזשאנדצעס!
בילע מעלדונגס-שטעמפלען
לויט פארשריפט פון מעלדע-אמט איז צו בעקומען
צו בילליגע פרייזען נור אין דער
גראוויר- און שטעמפעל-פאבריק פון
CH. JOSKOWICZ
Południowa 2, tel. 216-60

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן
אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

קלאנג-פילם-טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.
היינט גרויסע פרעמיערע!
מעכטיגער קלאנג-פילם-שלאגער,
וואס האט איבערראשט די גאנצע וועלט
ליבעס-פאראדע
אין דער הויפט-ראלע:
MAURICE CHEVALIER
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-פילם-צוגאבע
און פילם-אקטואליטעטען.
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאג און יום-טוב 3.30 נ"מ

די פערוואלטונג פון „חסד של אמת ומנחמי אבלים"
אין לאדז, מאכט בעקאנט איהרע מיטגלידער, אז די

יעהרליכע גענעראל-פערזאמלונג

וועט פארקומען אין פעראיינס-לאקאל פיעטריקאווער 34, זונטאג, פ׳ ויק"פ דעם 8-טען מערץ 1931 צום ערשטען טערמין 3 א זייגער נאכמיטאג. פאלס עס וועט נישט ערשיינען די געהעריגע צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג פאר מיט 2 שעה שפעטער ד. ה. 5 א זייגער פארנאכט דעם זעלבען טאג אין זעלבען לאקאל און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל מיטגלידער.

טאג-ארדנונג: 1) עפענונג פון דער פערזאמלונג; 2) וואהלען פון א פארזיצענדען; 3) פארלעזונג פון פאריאהריגען פראטאקאל; 4) קאסע- און טעטיגקייטס-בעריכט; 5) בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע; 6) בודזשעט אויפ'ן יאהר 1931/32; 7) וואהלען פון 5 פערוואלטונגס-מיטגלידער, 2 קאנדידאטען און א רעוויזיאנס-קאמיסיע; 8) פרייע פארשלאגען.

לאדז, 22 פעברואר 1931.

בעמערקונג: אום נישט צו פערלירען דאס וואהל-רעכט בעטען מיר די פערנאכלעסיגטע בייטראגען איינצוצאהלען ביז'ן 6-טען מערץ 1931.

צולאז עס אין וואסער,
בערשט אויס דעם שמוציגען אנציג
און דו וועסט האבען
א נייעם אנצוג
„MITOL"
איז א כשוף-מאכער
דאס איז
א כעמישע וועשעריי
ביי זיך אין דערהיים!
פרייז פון 1 שאכטעל 1.50 זל. ∴ צו בעקומען איבעראל.
גענעראל-פערטרעטער י. יאנאווסקי, שקאלנא 33.

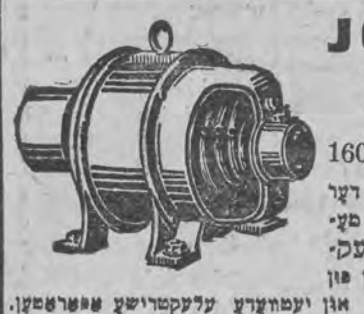
JÓZEF KNAPIK
עלעקטראטעכנישער לאגער
און רעפעראטור-ווערקשטעל
לאדז, פזשעיאזד 6, טעל. 160-90
פיהרט אויס יעדע ארבייטען אויפ'ן געביט פון דער עלעקטראטעכניק אין דער קירצעסטער צייט צו מע-סיגע פרייזען, ווי: אויספערטיגונג פון נייע קאלעק-טארען און ערזאץ-באבינעו, רעפעראטורען פון דינאמא-מאשינען, מאטארען, טראנספארמאטארען און יעטווידע עלעקטרישע אפאראטען. פיהרט אויף לאגער מאטארען, דינאמא-מאשינען, בירשטען פאר דינאמא-מאשינען און מאטארען אין אלע גרויסען, בירשטענהאלטער, מאטאר און טראנספארמאטארען אייל.
1363

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל.
א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. און דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ 8 „
פאר'ן טעלעפאן-שפאלט: נאכ'ן ... אויפ'ר דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.